

ICOANA ESTE O EVADARE DIN LOGOS

Văzând viața lui Hristos pe pământ, ne dăm seama că drumul Golgotei începe de fapt de la Betleemul Iudeii, trece prin Egipt și apoi ajunge pe Crucea Golgotei. Crucea a fost condeiul cu care Hristos a pus punct Jertfei Sale sângeroase. Însă Hristos este și azi în stare de jertfă, pe Sfintele noastre Altare, de unde, de două mii de ani, ne hrănește pe toți cu pâinea nemuririi, cu Sfântul Său Trup și Sfântul Său Sânge.

Hristos, în Cer, în stare de slavă, iar aici, pe pământ, în stare de Jertfă. Și va rămâne în această stare până îi va trece la Tatăl pe toți cei ce cred în Întruparea Sa din Fecioara Maria, Fiica ascultării desăvârșite. Ea ascultă și împlinește vestea Arhanghelului Gavriil, deschizând porțile pământului ca să-L nască pe Fiul lui Dumnezeu.

Prin Fecioara Maria, Fiul lui Dumnezeu coboară printre noi, Se face frate cu noi și leagă astfel, prin Întruparea Sa, o frăție pentru veșnicie. Ne spune: „Eu sunt și rămân Fratele vostru, vă iubesc și Mă voi jertfi pentru voi, ca să vă scap din robia morții.”

Dacă întrebi azi un pământean unde își dorește să meargă cel mai mult, îți va spune despre cele mai exotice locuri de pe pământ. Însă puțini îți vor spune că doresc să ajungă în Rai, în Patria Iubirii. Rostul omu-

lui nu este de a defila prin istorie, așa cum cred cei ce încearcă o desubstanțializare a Cărții Cărților. Omul, aici, pe pământ, este cuprins de flacăra unui rug ce nu se mistuie, acest rug fiind iubirea lui Dumnezeu care îl înconjoară tot timpul pe om. Aici, el este răcorit, din când în când, tot de lacrima iubirii lui Dumnezeu.

Omul este un caier de iubire din al cărui fir Dumnezeu vrea să-și facă mantie. O, cât de mult l-a iubit Dumnezeu pe om, încât a trimis pe Fiul Său în lume să-l întoarcă de pe cărarea iadului!

În lumea de azi sunt atâtea săbii care fac să sângereze gândurile omului. Chiar dacă pacea pe pământ este relativă, vedem cum, de multe ori în istorie, a fost înfiptă sabia în gândul unei națiuni. O dată strivit spațiul mintal al omului, el se aseamănă unui zbor cu aripile frânte.

Doamne, binecuvântează și păzește gândul nației române și să nu mai auzim pe la porțile Europei cuvintele: Român, caut țară! Iubiți tineri, visați și ziua, însă nu visul unei frunze ruginii de toamnă. Visul vostru să fie mereu la dulcea Românie și nu uitați că Anul 1918 este parte din povestea fără sfârșit a neamului nostru românesc.

Țara, pentru unii, este o temă imposibilă, însă le spunem că nu suntem țara lui „unu”, ci țara unui neam binecuvântat de Dumnezeu. Țara o încredințăm

doar Unui singur Dumnezeu în Treime lăudat, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Țara este icoana neamului nostru, pe care o încredințăm lui Dumnezeu pentru a o sfinți, căci în ea au trăit și vor trăi sfinții Săi. Icoana este o evadare din logos. Gândurile sunt culorile prin care noi zugerăm lumea în conștiința noastră. Țara este un antimis plin cu sfinte moaște, pe care Se jertfește, la fiecare Liturghie, „Întrupatul” Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Doamne, nu lăsa pe nimeni să sfărtece acest sfânt antimis!

Aici au trăit mamele noastre sfinte, care au fost țărâna răsării fiilor acestui neam. Aici a venit azi Hristos, să mă caute pe mine și pe tine, cei ce suntem căzuți la umbra păcatelor noastre. Doamne, suntem aici la o margine de lume, precum odinioară leproșii la marginea cetăților! Doamne, așa cum Ți-ai făcut milă atunci de ei, fie-Ți milă și de noi!

Iubiți părinți, aduceți-vă azi pruncii să-L întâmpine pe Pruncul Hristos. Lăsați-i să vină la El și nu-i încredințați celor care cred că fiii acestui neam sunt o simplă proprietate a statului. Ei sunt, prin Hristos, cetățeni ai veșniciei, cetățeni ai Cerului. Nimeni nu poate fi aici, pe pământ, proprietarul vieții, ci numai Dumnezeu, Care este Dătătorul ei.

† IOAN

Bijuteria lirică

DAMIAN URECHE

Voi, care-ați uitat ce e Crăciunul
Și profanarea o iubiți din plin,
Lăsați și voi o dată să se nască
Măcar ideea unui prunc divin.

E pân-la gât mocirla de păcate
Și vieții îi culegem spin cu spin;

Când e atâta iad în jurul nostru,
Câta nevoie-i de un prunc divin!

Voi n-auziți colindele cum sună
Și cum vuiesc sub cerul cristalin ?

Cu lacrimi fericite ne anunță
Că vine printre noi un prunc divin.

Și-acum, vă rog, lăsați-l să se nască
Pe foi de calendare cel puțin:
Spre mântuirea beznelor din case
Îți așteptăm ivirea, prunc divin.

Oricât de grele-s crucile din spate,
Voi, ce purtați un răstignit destin,

Peste durerea inimilor voastre
Să treacă raza pruncului divin.

Și-acum, vă rog, lăsați-l să se nască,
Peste omături albe ca un crin;
Peste această iarnă interzisă,
Îți așteptăm ivirea, Prunc divin!

Pruncul divin

Este bine să știți...

În această perioadă de pandemie, jurnalul interregional „Banatul” este singurul jurnal care ajunge cu o consecvență lunară la cititori din patru județe!

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Pe locul unde azi se întind clădirile și terenurile liceului, se afla, în secolul al XVIII-lea, un mândru castel de vânatoare. Folosit pe rând de toți potentății vremii și de pasionați vânători de pretutindeni, localul a devenit, mai târziu, un celebru restaurant ce avea și o sală de dans, renumită, într-o vreme, în oraș. Vremurile trec și preocupările municipalității în privința silviculturii și horticulturii sporesc. Dacă Timișoara avea grădinari celebri în toată Europa, nu același lucru se poate spune despre silvicultori. Așa că orașul a decis să-și aibă propriul său liceu silvic. După tratative cu ministerul de resort, obține aprobarea ca pe 13 iugăre să înființeze o școală de profil. Lucrările de transformare a castelului încep și se termină în 1902. Clădiri anexe împrejmuesc castelul și

Timișoara - Liceul Silvic

alei pietruite duc spre noul loc. La sfârșitul lunii august a anului 1902, în prezența ministrului ungar

al agriculturii, Ignaz Daranyi, a primarului și a altor oficialități locale, are loc ceremonia de inaugurare a liceului, în noua școală, așezată într-un cadru deosebit, în mijlocul Pădurii Verzi, ferită de ochii lumii, dascălii și elevii se pun pe treabă. În doar câțiva ani, absolvenții se răspândesc în întreaga regiune și se bucură de stima celor interesați. Fără surle și trâmbițe, dar cu rezultate deosebite, liceul parcurge deceniile și secolul XX. Organizat și reorganizat de mai multe ori, cu perioade grele uneori, Liceul Silvic Timișoara crește specialiști. Dacă vă abateți pe la Pădurea Verde, încercați să treceți prin spatele fostului teren de sport și pe lângă „Țânțarul”, să aruncați o privire (oare pe când se va putea și o plimbare?) și să admirați clădirile deosebite, spațiile verzi, cu arbori și flori, și chiar loturile experimentale ale școlii. O desfătare pentru ochi.

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Nașterea Domnului este un prilej bun de trăire spirituală, un moment în care să reflectăm asupra tuturor lucrurilor și mai ales a valorilor tradiționale. Este momentul în care dăruim și primim iubire. Ecoul colindelor și urărilor de bine să vă umple sufletul de bucurie, încredere, speranță și iubire.

La final de an vă doresc ca sărbătorile de iarnă să vă aducă fericire, împlinirea tuturor dorințelor și sănătate vouă și celor dragi. Iar Moșul să vă aducă cele mai dorite și neașteptate cadouri. La mulți ani cu sănătate!

DARIUS ADRIAN POSTELNICU
PRIMAR AL ORAȘULUI JIMBOLIA

SCURTĂ ISTORIE

Prima atestare documentară sub numele de „Chumbul” în dijele papale din 1333. A fost colonizată în 1766 cu populație germană și denumită „Hatzfeld”. Din 1924 aparține României sub numele de Jimbolia.

Deoarece localitatea Jimbolia era, de la colonizarea în 1766, mai mare (405 case) decât localitățile din împrejurime (cu numai 50-300 case), a ajuns de timpuriu loc de târg cu importanță economică în teritoriul aflat între orașele Timișoara și Kikinda. De aceea, de mai multe ori în decursul istoriei sale a fost sediu administrativ pentru comunele din împrejurime.

Din 1766 până în 1778 este comună (între 1766-1768 comună dublă: Hatzfeld-Landestreu), în cadrul domeniului de coroană a familiei Habsburg. Între 1778-1890 aparține ca târgușor de Comitatul Torontal cu capitala la Becicherecul Mare (azi Zrenjanin în Iugoslavia).

De districtul Jimbolia, (Zsombolyai járás) (1890-1918) au aparținut: comuna „Zsombolya” (Jimbolia), „Grabác” (Grabați) și „Vizezsdia” (Vizejdia). În perioada 1918-1924 Jimbolia a aparținut Iugoslaviei, județului Belgrad, sub numele de „Dzombolj”. După predarea Jimboliei Statului Român la 10 aprilie 1924 în urma unui schimb de teritorii cu statul vecin, s-a format o nouă plasă cu sediul la Jimbolia. De Plasa Jimbolia în județul Timiș-Torontal, în perioada interbelică (1924-1950) aparțineau următoarele opt localități: Jimbolia, Cărpiniș, Iecea Mare, Iecea Mică, Cenei, Bobda, Checea, Beregsău Mic.

În 1950 conform noii legi de împărțire teritorială (5/1950), este declarat oraș de subordonare raională fără reședință de raion în raionul Timișoara, regiunea Timișoara.

De raionul Jimbolia (15.01.1956 - 1.01.1961), au aparținut 24 localități organizate în 14 comune și un oraș de subordonare raională.

La 16 februarie 1968 după noua împărțire administrativă a teritoriului României, Jimbolia devine al treilea oraș ca mărime după Timișoara și Lugoj în județul Timiș.

În ultimii ani, după Revoluția din Decembrie 1989, orașul a parcurs ample transformări de ordin economic, politic și social. Prezentul orașului este marcat de perspective pozitive în privința investițiilor străine, dotărilor edilitare și a dezvoltării orașului în general.

ȘTEFAN JÄGER

Ștefan Jäger (n. 31 mai 1877, Cenei – d. 16 martie 1962, Jimbolia) a fost un pictor român de etnie germană, din Banat, supranumit și „pictorul șvab”, cunoscut pentru picturile sale care descriu istoria, viața, tradițiile și obiceiurile șvabilor bănățeni. La începutul secolului 20, Jäger era deja bine cunoscut. În 1906 pictează prima sa mare lucrare, „Colonizarea șvabilor” (*Die Einwanderung der Schwaben*). Lucrarea a fost comandată de satul bănățean Cărpiniș (atunci *Gertjanosch*). Șvabii de aici au strâns bani într-o chetă pentru plata lui. Succesul acestei lucrări îi aduce lui Jäger o a doua comandă de la Cărpiniș. Pentru această lucrare însă, întreprinde o călătorie în Germania unde vizitează numeroase localități, mai ales Ulm, Stuttgart și Nürnberg, pentru a observa obiceiurile și costumele populare ale strămoșilor șvabilor bănățeni.

Odată cu terminarea studiilor în arte, Jäger întreprinde și alte călătorii, în Germania, Austria și Italia. Totuși în 1910 decide să se stabilească definitiv în Banat, la Jimbolia, localitate mare și importantă a șvabilor bănățeni (atunci numită Hatzfeld). Va petrece restul vieții aici.

Muzeul celui mai mare pictor al șvabilor din Banat, este unul dintre principalele puncte de atracție pentru turiștii care ajung în Jimbolia. Atelierul artistului Ștefan Jäger este deschis tuturor celor care doresc să cunoască o bucătică importantă din istoria locului, surprinsă într-un joc de culoare unic. Detalii despre viața pictorului, dar și despre tradițiile și obiceiurile șvabilor, pot fi descoperite printr-o simplă vizită la muzeul din oraș.

CASTELUL „CSITÓ”

În ciuda faptului că timp de 130 de ani istoria Jimboliei a fost strâns legată de familia Csekonics, puține lucruri mai amintesc astăzi de această familie importantă.

Din castelul „Csitó” de la Jimbolia (județul Timiș) a rămas astăzi doar o poveste. Cândva a fost însă una dintre cele mai frumoase construcții din Timiș. Palatul familiei nobiliare Cskonics a fost construit între 1869-1870, după planurile arhitectului budapestan Ybl Miklós (nimeni altul decât proiectantul Operei din Budapesta), în stil istoricizant, imitând stilul reședințelor de la țară ale aristocrației engleze. Cele o sută de încăperi ale castelului adăposteau mobilă scumpă, tablouri, goblenuri și alte opere de artă. Unică în felul ei era și biblioteca dispunând de 8.000 de volume, printre care ediții vechi și rare.

Familia Csekonics a fost una dintre cele mai bogate și influente familii de nobili din Ungaria, care a lăsat o puternică amprentă în dezvoltarea viitoare a localității.

Castelul „Csitó” este dărâmat în 1937, datorită problemelor financiare ale familiei Csekonics.

Nereușind să găsească un cumpărător, familia nobiliară a hotărât în 1937 demolarea castelului. Prin vânzarea materialelor de construcție, spera să recupereze o sumă de bani considerabilă, care reprezenta însă doar o parte infimă a valorii pe care o avea castelul. Astfel s-a distrus edificiul cel mai valoros al Jimboliei. Doar o serie de vederi, unele în alb-negru, altele în color, documentează existența acestei perle arhitectonice.

CITATE CELEBRE DESPRE VIAȚĂ

• „Când îți scrii cea mai frumoasă pagină în cartea vieții tale, soarta cu veșnica ei ironie varsă cerneală peste foile care urmează” – *Veronica Micle*.

• „Când ne întrebăm ce rost are viața, ne asemănăm, poate, cu măgarul orb ce învârtte roata morii și care e foarte nedumerit la ce servește necontenita și dureroasă lui învârtire” – *Nicolae Iorga*.

• „Fiecare moment este o oportunitate de a-ți schimba viața, pentru că în orice moment poți să îți schimbi modul de a simți” – *Rhonda Byrne*.

• „Care ți-e datoria? Cerința zilei. Pentru a atinge ținutele cele mai înalte și cele mai grele ale vieții, trebuie să te apropii de ele prin împlinirea scrupuloasă a sarcinii tale cotidiene” – *Johann Wolfgang von Goethe*.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ANA-MARIA LAZĂR

Foaiia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

În perioada aceasta grea cu care ne confruntăm, gândurile mele se îndreaptă către dumneavoastră de Sfintele Sărbători. Mi-ați fost alături de-a lungul anului și vă doresc să aveți un Crăciun minunat, cu bucate alese și bucurii. Farmecul zilelor de Crăciun să vă însuflețească și să vă lumineze toată ființa! Bucurați-vă de adevărata semnificație a acestei sărbători alături de toți cei pe care îi iubiți!
La mulți ani!

MARCEL AVRAM

PRIMAR AL ORAȘULUI FĂGET

RESTITUIRI FĂGETENE

BISERICA ORTODOXĂ

Prof.dr. DUMITRU TOMONI

Primii preoți din zona Făgetului au fost consemnați în prima jumătate a secolului al XVI-lea, deși sursele narative lasă să se înțeleagă că unii dintre ei au fost amintiți spre sfârșitul veacului anterior. Prima informație despre viața religioasă din zona Făgetului, la nivelul cercetării actuale, datează din anul 1511, când, în numele lui George de Brandenburg, proprietarul domeniului Hunedoarei și al pertinenței exterioare Margina, a fost înaintată Capitlului din Arad o plângere împotriva nobilului Paul Todor din Endredul Român (Paulum Thywadar de Olah Endred) și a altor nobili din împrejurimi, în care sunt menționate 32 de persoane, acuzate că au pătruns cu forța pe domeniul Margina, unde mai întâi au bătut „până la sânge” pe păstorii nobilului, apoi le-au luat boii, au dat foc colibelor acestora și au tăiat lemne de foc.

Majoritatea învinuților erau din Fesdanfalva și Vece (deci de lângă Făget și Bătești), iar printre aceștia este menționat și popa Stan (Stan pop). Din registrele de socoteli a veniturilor încasate în pertinențele exterioare ale domeniului Hunedoara între anii 1510-1529 de către administratorii lui George Brandenburg rezultă că

în zona Făgetului existau circa 20 de preoți care plăteau anual, ca cens, între 17 și 19 florini.

Prima menționare a Protopopiatului Făget se referă la anul 1716, când „zisul district [protopopiat] al Făgetului a fost repartizat episcopului de Timișoara chiar din anul cuceririi Banatului timișorean de la turci [1716]”, potrivit răspunsului dat în 24 iulie 1759 de mitropolitul Pavel Nenadovici împărătesei Maria Tereza, care îi solicita să se pronunțe asupra subordonării ierarhice a acestui protopopiat. Mitropolitul îi trimite împărătesei și două documente date în 11 august 1718 (unul pentru eparhia Timișoarei, celălalt pentru a Caransebeșului), în care se menționează cele 7 districte (protopopiate) din eparhia Timișoarei, printre ele fiind și districtul Făget și cele 5 districte din eparhia Caransebeșului.

Prima informație referitoare la structura organizatorică a protopopiatului Făget este din anul 1727, când eparhia Timișoarei a fost împărțită în șapte protopopiate: Lipova, Făget, Timișoara, Ciacova, Panciova, Becicherec [Maré] și Cenad. Protopopiatul Făget se situa pe primul loc în ceea ce privește numărul satelor (76), pe locul al doilea după numărul caselor (1736) și pe ultimul loc în privința densității preoților (21), un preot revenind la 3,6 sate, ceea ce dovedește numărul mic de case ce reveneau în medie unui sat (nici 19), fără posibilitatea de a-și susține financiar un preot propriu. În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea informațiile despre credincioșii din protopopiatul Făget se înmulțesc.

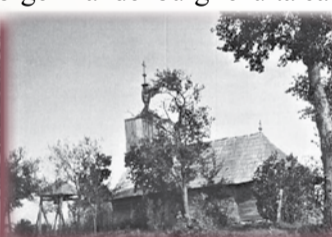
Primul document important referitor la protopopiatul Făget este Statistica eparhiei Timișoara din 11 iunie 1767, care îi menționează pe preoții: Ioan Teodorovici, protopop în Făget, Ioan Popovici în Bătești (născut în Gladna), Dimitrie Gheorgovici în Brănești, Petru Ioanovici în Băsești (născut în Curtea), Dimitrie Popovici în Bichigi, Ioan Blaj în Bunea (născut în Remetea), Ioan Popovici (născut în Gladna) și Luca Popovici în Temerești, ultimul fiind fiu al satului. Cel de al doilea document este o statistică a parohiilor și preoților, pe protopopiate, din eparhia Timișoarei. Documentul precizează și numărul caselor din fiecare comună bisericască, precum și data hirotonirii preotului, fără să consemneze dacă a fost hirotonit sau nu pentru parohia pe care o deținea în 1776.

Protopopiatul Făget a fost sub jurisdicția eparhiei Timișoarei și mitropoliei de la Carloviț, ambele sârbești, până în anul 1865, adică până la despărțirea ierarhică. Dintre preoții care au slujit la biserică din Făget în această perioadă îi putem aminti pe: Iosif Popovici (1776-1807), Ioan Ianoșovici (1786-1813), Ioan Ianoșevici (1811-1813), Nicolae Paulovici (1813-1815), Ioan Popovici (1816-1849), Petru Ioanovici (1822-1824), Dimitrie Popovici (1834-1880) și Atanasie Ioanovici (1863-1886).

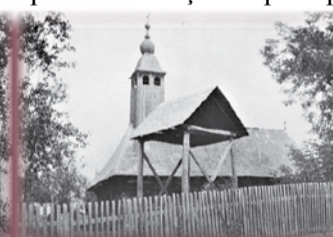
Din 3/15 iulie 1865 protopopiatul Făget a încetat a mai aparține eparhiei sârbești de la Timișoara, trecând sub autoritatea eparhiei române a Caransebeșului, până în anul 1948, iar din 1948 și până în prezent aparține Arhiepiscopiei Timișoarei și Mitropoliei Banatului.

Biserica de lemn din Bucovăț

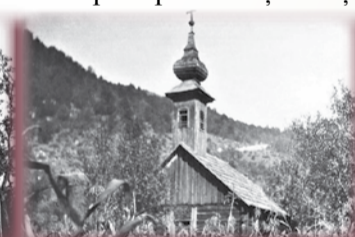
Biserica de lemn din Săceni

Biserica de lemn din Remetea Luncă

Biserica de lemn din Pădurani

Biserica de lemn din Luncani

Biserica de lemn din Breazova

PEȘTERA ALBASTRĂ

Peștera Albastră, cunoscută și sub numele de Peștera Pietroasa, este situată lângă localitatea Pietroasa renumită pentru portul popular românesc (la 12 km de Făget, în Munții Poiana Ruscă, în partea de est a județului Timiș). De aici se scot faimoasele pietre prețioase cunoscute ca „albastru de Pietroasa”.

Peștera este cunoscută și sub numele de Peștera Albastră, datorită unei cromatice dominante – albastru de Pietroasa. Dacă doriți să vă deconectați, puteți vizita peștera de

la Pietroasa, unde se ajunge pe un drum surprinzător de bun. Mașina se poate lăsa în sat, pentru că se poate merge doar pe jos, trecând pe lângă postul de poliție și urmând firul văii.

Drumul până la peșteră vă ia aproximativ o oră, în mers de plimbare, traseul fiind un traseu ușor. După ce ajungeți la o îngustare a văii și dați de un pârâiaș vă continuați drumul mai departe urmărind partea stângă de versant. Locul nu este marcat, așa că trebuie să fiți atenți pentru că puteți trece ușor de intrarea în peșteră, intrarea fiind destul de mică. Pentru a intra în peșteră recomandăm încălțări rezistente la apă și bineînțeles lanterne puternice. După o intrare destul de strîmtă, în timp ce înaintați, se va lărgi și înalța culoarul... stalagmite și stalagmite... feerie.

SCURTĂ ISTORIE A FĂGETULUI

Cetatea Medievală a Făgetului este atestată documentar pentru prima dată în 1548, ca proprietate a lui Iacob Bekes și purtând numele *Fagyath*. Avea rol de târg și aici exista o cetate puternică.

Între 1594-1602 a fost proprietatea Banului de Lugoj. În 1602 a fost asediată și distrusă de turci, după care a căzut în ruină. A constituit timp de 150 de ani obiectul unor aprige confruntări între români, turci și austrieci, lucru confirmat și de către să-

păturile arheologice.

Paralel cu cetatea militară a evoluat și așezarea civilă, devenind într-o perioadă relativ scurtă de timp, cea mai importantă localitate din zonă. Cetatea a fost demolată de către turci în 1699. Imediat după ce Banatul a fost cucerit de austrieci, la 1717, Făgetul mai avea doar 20 de case, dar era centrul unui district cu 42 de comune. După acest moment de decădere, localitatea începe să crească din nou și la 1787 primește dreptul de a ține opt târguri pe an.

În secolele XVII-XVIII se începe colonizarea cu muncitori de alte naționalități, care să muncească la exploatarea de pădure, însă impactul este mic și Făgetul se păstrează un centru al românismului într-o perioadă în care vestul Banatului era intens colonizat. În 1900 se începe așezarea primelor familii de coloniști maghiari, la Colonia Mică.

La data de 5 iulie 1994 comuna a fost declarată oraș, având în subordine zece sate.

PAGINA REALIZATĂ DE ANA-MARIA LAZAR

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„MULȚUMESC TUTUROR CELOR CARE S-AU IMPLICAT ȘI AU FĂCUT POSIBILĂ ÎNTR-UN TIMP RECORD TOT CE A ÎNSEMNAT ACEASTĂ INIȚIATIVĂ.”

FLORIN FABIUS PERA, PRIMARUL ORAȘULUI LIPOVA

Primăria și Consiliul Local al Orașului Lipova au aprobat la finalul lunii octombrie, darea în folosință a noului Spital și funcționarea acestuia în sistemul de urgență ca suport pentru tratarea bolnavilor de COVID-19 din întreg Județul Arad.

Încă dinaintea datei de 01.11.2021, bolnavii de COVID-19 din Arad au acces la serviciile de sănătate asigurate de noul Spital al Orașului Lipova.

Aprobarea dării în folosință gratuită a noului spital și asigurarea funcționării acestuia a fost aprobată în unanimitate, prin Hotărâre de Consiliu Local, astăzi, în cadrul ședinței de îndată organizată la Primăria Orașului Lipova.

Inițiativa conducerii Primăriei Orașului Lipova prin reprezentanții din conducerea sa - Florin Fabius PERA - primar, Ioan LĂPĂDAT - viceprimar și Iosif Mircea JICHICI - administrator public și a directorului Spitalului Orășenesc Lipova - Dr. Florin FĂNAȚĂ, a fost acceptată de Arad și județul susținut Toth CSABA și Directorul Direcției de Sănătate Publică a Jud. Arad - Horea TIMIȘ, care au fost prezenți la Lipova pentru

stabilizarea tuturor detaliilor și asigurarea tuturor avizelor necesare pentru ca activitatea la noul Spital din Lipova să înceapă în cel mai scurt timp posibil.

„În urma discuțiilor anterioare avute cu factorii implicați pentru operaționalizarea spitalului, în data de 28.10.2021 a avut loc ședința finală cu participarea Prefectului județului Arad, directorul DSP Arad, directorul Spitalului Orășenesc Lipova, Viceprimarul Orașului Lipova, Administratorul Public al Orașului, Secretarul General al Orașului Lipova pentru operaționalizarea noului corp de cladire al Spitalului Orășenesc Lipova ca spital suport pentru pacienții Covid19.

Astfel, în urma discuțiilor avute anterior s-a ajuns la un acord pentru extinderea capacităților de interne la nivel județean cu un număr de 30 de paturi pentru pacienții Covid 19, care la momentul actual sunt îngrijiți în containerele aflate în spitalele din județul Arad, rata de mortalitate a acestora fiind de 25% din numărul total de decese. Primul pas a fost realizat în ședința CJSU ARAD, când s-a emis hotărârea privind operaționalizarea noului corp de spital, hotărâre care a fost agreată de Consiliul Local Lipova, luându-se măsurile solicitate către DSP Arad și CJSU Arad pentru mărirea capacităților de interne la nivel județean, consilierii locale aprobând solicitarea instituțiilor de contract ale Statului Român, hotărâre care a fost înaintată și Consiliul Local al Orașului Lipova și ulterior aprobată și de aceasta. Spitalul a început să funcționeze în ordine cu data de 30.10.2021.

Pe această cale, Primăria Orașului Lipova mulțumește tuturor celor care s-au implicat și au făcut posibilă, într-un timp record, tot ce a însemnat această inițiativă. A existat o reală comunicare, deschidere și implicare din partea tutorelui celor implicați, fapt pentru care suntem profund recunoscători. Multă sănătate dorim tuturor și să traversăm cu bine, împreună, această activitate!” – a transmis primarul Orașului Lipova domnul Florin Fabius Pera.

COMPANIA LIPOMIN SA ALĂTURI DE PACIENȚII SECȚIEI Covid de la SPITALUL ORĂȘENESC LIPOVA

În urma unei colaborări încheiată între Primăria Orașului Lipova, Spitalul Orășenesc Lipova, SC Lipomin SA și compania Prodal 94 SRL, sub egida căreia funcționează, o donație de apă a fost asigurată pentru următoarele luni, până la depășirea acestei perioade critice existente în contextul pandemiei Covid. -19.

Primăria Orașului Lipova, prin conducerea sa aduce cele mai sincere mulțumiri și totală recunoștință reprezentanților SC Lipomin SA și companiei Prodal 94 SRL, Domnului Gheorghe PERI și tuturor celor care s-au implicat și au făcut posibil acest gest umanitar.

ESTE LEGE!

MAȘINILE PARCATE NEREGULAMENTAR PE DOMENIUL PUBLIC VOR FI RIDICATE

JR. AUREL MIHUT

Președintele României a promulgat legea care le permite polițiștilor locali să dispună ridicarea unei mașini parcate neregulamentară pe domeniul public. Potrivit legii se introduce interdicția de a parca orice tip de vehicul pe domeniul public, în afara spațiilor marcate în acest sens.

Tarifele de ridicare sunt:

- 200 de lei pentru vehicule cu masa maximă autorizată până la 5 tone, inclusiv, și 270 de lei pentru vehicule cu masa maximă autorizată de peste 5 tone.
- Tarifele de transport sunt de 150 de lei pentru vehicule cu masa maximă autorizată până la 5 tone, inclusiv, și 200 de lei pentru vehicule cu masa maximă autorizată de peste 5 tone.
- Tariful de depozitare este de 75 de lei în primele 24 de ore și 25 de lei/pe zi după intervalul de 24 de ore.

Mașina care a fost ridicată se restituie după ce se face dovadă achitării tarifului aferent operațiunilor efectuate.

MEMORIA ISTORIEI

ȘTIAȚI CĂ CEL MAI MARE NUMĂR DE EVREI TRIMIȘI LA AUSCHWITZ PROVENEAU DIN UNGARIA?

Cel mai mare număr de evrei dintr-un grup național trimiși la Auschwitz proveneau din Ungaria, în timpul de la începutul verii anului 1944, numărul lor ridicându-se la 438000. Urmau cei din Polonia (300000), cei din Franța (69114), Olanda (60085), Grecia (55000), Cehoslovacia și Moravia (46099), Slovacia (26661), Belgia (24906), Germania și Austria (23000).

Danemarca a fost singura țară din Europa care a refuzat să îi predea pe evrei? Mai mult decât, nu doar că nu a permis deportarea lor, dar pe aproape toată perioada războiului viețile evreilor danezi au fost nestingherite, neexistând niciun fel de discriminare (spre deosebire de alte țări unde le-au fost confiscate proprietățile), le-a fost interzis să dețină afaceri și au fost obligați să poarte banderole care să evidențieze fapt că sunt evrei.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foiaia Societății Metropolitane de Transport Timișoara

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

În această lună, în care Dumnezeu face omenirii cel mai mare dar posibil, trimitându-Și Fiul în lume, harul Lui Dumnezeu să vă cerceteze inimile și belșugul să nu lipsească din nicio casă în aceste zile sfinte de Sărbători! Să deschideți, așa cum ne povățuiește un regretat ierarh, Poarta cea mare, Poarta inimii, spre Dumnezeu și spre semenii.
La mulți ani, s-aveți folos, de Nașterea lui Hristos!

DR. ING. IOAN GOIA

DIRECTOR GENERAL AL SOCIETĂȚII METROPOLITANE DE TRANSPORT TIMIȘOARA

CONSTATĂM CU DURERE CĂ ÎN ULTIMUL SFERT DE SECOL A MAI MURIT O ROMÂNIE

† IOAN

Dubită mamă, nu ucide lacrimă de pe obrazul tău, ci las-o să cadă în țărâna binecuvântată a acestui neam, ca din ea să crească floare pentru Cer. Fără lacrima ta, România va fi o țară steapă. Cine ucide o

lacrimă, acela ucide țara. Sunt unii dintre frații noștri careucid și azi fiii, să rămână doar unul, să aibă de toate. Care dintre noi și-ar lăsa părinții să neucidă frații?! Iubite mame, înainte de a scoate sabia din teacă, întrebați-vă copiii dacă e bine să vă ucideți frații. Asistăm azi la un nou concept, acela de bioterorism – un atac la ființa neamului nostru.

Doamne, Tu ai făcut să rodească Cerul în pânțelece Feocioarei Maria. Te rog ca, prin harul Tău, să faci să rodească și această țară, în care a curs un râu de sânge, vărsat de feciorii binecuvântați ai neamului nostru, pentru reîntregirea patriei!

Doamne, și azi mai curg râuri de lacrimi și de suferințe. Oprește, Doamne, curgerea, nu a timpului,

ci a suferinței!

Brâncuși, într-o zi de mare praznic, cântând la strana Bisericii strămoșești, și-a trimis mintea la Cer, Dumnezeu i-a binecuvântat-o, când a ieșit din biserică a privit cu ochii săi ageri până în adâncul pământului. Și apoi a oftat, zicând:

„Din acesta m-a plămădit și pe mine Domnul. A luat o stâncă și din ea a făcut și el o Cumințenie a pământului. N-a putut să-i dea viață, dar a reușit o transmutare a materialelor în cumințenie. I-a dat acestei stânci o scânteie din cumințenia românească.”

Doamne, câtă cumințenie ai dat neamului nostru! Ne-ai făcut un neam cuminte. Binecuvântează, Doamne, mintea tinerilor și a celor ce conduc acest neam pe care l-ai dăltuit din stâncile Carpaților. Dumnezeu ia deschis lui Brâncuși pentru o clipă Cerul și acolo a văzut câte de cuminți stau maicile noastre în Cer și așa a purces la dăltuirea Cumințeniei pământului.

Doamne, când Ți-ai trimis Fiul pe pământ noi eram singuri în noaptea istoriei. Somnul era una din cele mai profunde realități ale omului. Era noapte. O istorie cufundată în întuneric și o lume cuprinsă de somn adânc. Omul dormea punându-și capul pe ale sale păcate. Și totuși, niște păstori anonimi păzeau o lume cufundată în adâncul somn al păcatului.

Din colecția cu poezii frumoase

Ultima frunză

ELENA BACIU - MIHAILOV

Toamna, îmbrăcată-n aur
Și cu părul său roșcat,
A trecut pe lângă mine,
M-a privit și a plecat.

„Ce nehibzuită-i toamna!”
M-am gândit în sinea mea,
„Își aruncă-n vânt averea,
Bucură-se, cine-o vrea!”

Avea ochii plini de ploaie
Și un zâmbet dulce-amar,
Iar la gât purta o salbă
Cu pietre de chihlimbar.

- E bogată, permite.
Am zis eu printre suspine,
Fără să observ că toamna
Era la un pas de mine.

Îi cădeau din geantă frunze,
Una, două, sute, mii,
Roșii, galbene, pestrițe,
Frunze verzi și ruginii.

Dânsa ma luat de mână
Și a pus o frunză-n ea.
-Ține minte, frunza asta-i
Ultima din geanta mea.

Am privit-o cu mirare
Și-am strigat în urma sa,
- Vă cad frunzele din geantă!
Însă ei nu îi păsa.

Dup-o clipă de tăcere,
Toamna a adăugat:
- Nu-i bogat cel care are,
Cel ce da - este bogat.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Levul Mihai Axente din Timișoara, cititor consecvent al acestei pagini, nu cere informații despre expresia „Calul Troian”.

Dragă Mihai, „Calul Troian”, este o expresie cu rădăcini adânci în antichitatea grecească și care a străbătut secolele, păstrându-și forța de sugestie, prin exprimarea concentrată, esențializată, care face referire la un anumit

tip de comportament.

În mitologia și istoria greacă, episodul referitor la „Calul Troian” este legat de Războiul pentru cucerirea Cetății Troia, în care s-au confruntat aheii (una dintre cele patru ramuri ale vechilor greci) și troienii, locuitorii vestitei cetăți antice, din Asia Mică. (din nord-vestul Turciei de astăzi).

Multă vreme s-a crezut că Troia este doar un oraș antic legendar, dar, deschis cu anul 1870, când arheologul german Heinrich Schliemann a făcut să-ți pășească în zonă și a găsit vestigii ale mai multor orașe antice, construite succesiv, se pare că mulți arheologi sunt de acord că Troia a existat cu adevărat.

Homer, dar și Vergilius, în „Eneida”, povestesc că tot Ulise este cel care a avut ideea de a construi un uriaș cal din lemn (calul troian), care se poate deplasa

pe patru roți și în pânțelece care să se ascundă un grup de războinici aheii de elită, care să pătrundă în Cetatea Troia.

Pentru a-i face pe troieni să creadă că imensul cal din lemn ar fi un dar din partea zeilor, armata aheea a simulat abandonarea definitivă a asediului.

Planul lui Ulise a funcționat întocmai.

De reținut este și faptul că o teorie inedită despre „calul troian” aparține cercetătorului Francesco Tiboni, de la Universitatea din Aix-en-Provence, Franța, care, într-un articol din 2017, susține că, de fapt, „calul troian” nu era cal, ci un fel de navă feniciană, numită, la vremea aceea, „hippos” care înseamnă „cal”.

ÎN ATENȚIA UTILIZATORILOR NOȘTRI...

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Societatea Metropolitană de Transport Timișoara (ADI - SMTT) a efectuat noi verificări în mijloacele de transport pentru a constata gradul de curățare din autobuze. Cu acel prilej, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Societatea Metropolitană de Transport Timișoara a notificat la jumătatea lunii trecute, operatorul de transport STPT – prin revenire la o notificare anterioară – cu privire la igiena mijloacelor de transport – aspect în legătură cu care să constate că există multe probleme, în pofida răspunsului primit de către ADI SMTT de la operatorul de transport: „mijloacele de transport sunt dezinfectate și igienizate zilnic, fiind verificate dimineată înainte de ieșirea în traseu”.

ESTE BINE SĂ ȘTIȚI...

Cursă suplimentară la linia M 36 noiembrie - cu data de 15.2021 se aprobă suplimentarea unei curse la linia M 36 – Vârful 2, după cum urmează:

În zilele lucrătoare:
Plecarea: Timișoara (Stația Mocioni);
Se introduce cursa suplimentară la vârful 2 cu plecare la ora 14:10.

Suplimentarea se aplică doar pe perioada cursurilor școlare și celelalte cursuri rămân nemodificate.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANA MARIA TAPANOV

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragi consăteni, minunatele nopți ale Crăciunului, colindelor și datinilor strămoșești să vă găsească la ceas de bucurie alături de oaspeți dragi. Din lumina sărbătoririi nașterii Domnului Iisus și din speranța ce însoțește Noul An, gândurile bune și urările de sănătate să vă însoțească pretutindeni, fericirea și succesul să vă fie mereu alături. La mulți și binecuvântați ani!

PETRU CAREBIA
PRIMAR AL COMUNEI COȘTEIU

Rubrica Bisericii

FERICIREA VINE NUMAI DIN LEPĂDAREA URII

† CURIE

Fericirea vine numai din lepădarea urii și a răutății. Spune colindul: „Dumnezeu Prea Sfântul, colindând pământul, a vrut să nu mai fie, potop și urgie... Dumnezeu prea Bunul, a trimis Crăciunul, ca har și bucurie, și la noi să fie...” („Colindul lui Dumnezeu”...).

Aceasta pentru că multă urgie, răutate, cruzime și ură s-au revărsat între oameni din momentul căderii în păcat. O urgie care a crescut odată cu trecerea timpului. Iar religiile necreștine care erau răspândite pe pământ, nu au putut să domolească setea dezlănțuită de violență a omului.

„Pofta de crimă e cea care ne animă!” - spune poetul. Cu alte cuvinte, omul este o ființă tulburată profund lăuntric, agresivă. Un mare gânditor spunea: „Peste tot unde Dumnezeu nu va fi cunoscut și slujit în urma unei revelații exprese, omul va înjunghia pururi pe om și adesea îl va și dețora!”.

Iar dacă nu-l înjunghie, cel puțin îl exploatează sau îl disprețuiește. În regim de pace însă, cum este momentul istoric în care trăim noi acum, ignorarea suferinței semenului, pasivitatea și dezinteresul față de ceilalți este forma blândă de manifestare a violenței interumane.

TRANSPARENȚA ADMINISTRATIVĂ

HOTĂRÂREA nr. 59 din 24.11.20, privind alegerea președintelui de ședință.

HOTĂRÂREA nr. 60 din 24.11.2021, privind constituirea Comisiei speciale pentru întocmirea și actualizarea inventarului bunurilor care alcătuiesc domeniul public și privat al comunei Coșteiu.

HOTĂRÂREA nr. 61 din 24.11.2021, privind aprobarea însușirii imobilelor și actualizarea suprafețelor conform documentației întocmită de S.C. PROCAD S.R.L.

HOTĂRÂREA nr. 62 din 24.11.2021, privind trecerea în domeniul privat al comunei Coșteiu a unor imobile.

HOTĂRÂREA nr. 63 din 24.11.2021, privind aprobarea însușirii imobilelor și actualizarea suprafețelor conform documentației întocmită de S.C. PROCAD S.R.L.

HOTĂRÂREA nr. 64 din 24.11.2021, privind aprobarea modificărilor Statutului „ASOCIAȚIEI DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ DISTRIBUȚIE GAZ TIMIȘ-EST”.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Doamna Ligia Tuțuraș din comuna Coșteiu ne întreabă ce taxe noi vor apărea în anul care vine?

Doamnă Ligia pentru anul 2022 sunt prevăzute mai multe taxe prin care statul ar trebui să adune mai mulți bani la bugetul de stat. Unele din aceste taxe ar putea fi:

- taxa pe pensia de peste 4000 de lei: toate pensiile care depășesc acest prag vor fi impozitate cu 10% pentru contribuții la sănătate. Această taxă anulează direct creșterea de 10% promisă prin pachetul social de către noua coaliție. Cei care au pensie mai mare de 4.000 de lei nu vor mai fi scutiți de plata CASS;

- taxa de primă înmatriculare - este prevăzută și în PNRR, scopul ei este de a descuraja înmatricularea mașinilor mai vechi de 15 ani și implicit înnoirea parcului auto. Încă sunt discuții, dar există două posibilități de implementare: taxa la prima înmatriculare sau impozit în funcție de emisiile de dioxid de carbon;

- taxa de solidaritate - noua coaliție a discutat despre această taxă, care privește impozitarea, în primul rând, a companiilor cu cifră de afaceri mare, peste 100 milioane de euro. Nu s-a decis însă, chiar s-a precizat că UDMR nu e de acord ca cei care au 2500-3000 de lei salariu să plătească această taxă.

Noua coaliție spune că este nevoie de o astfel de taxă pentru că în anul 2022 vor trebui să investească 7% din PIB, să crească salariile și pensiile. Noua taxă ar aduce 1,4-1,6 miliarde de euro pe an la buget.

Eliminarea beneficiilor pentru construcții - noua coaliție dorește eliminarea scutirii impozitului pe venit, cei 10% din salariu, angajaților din IT, dar și eliminarea scutirii impozitelor angajaților din construcții. În prezent, salariul minim în construcții este de 3000 de lei net, fără să fie impozitat. Statul pierde prin aceste facilități aproximativ 614 milioane de euro pe an.

MARI BINEFĂCĂTORI DE RIME

Să fii și tu un Moș Crăciun

ADRIAN PĂUNESCU

*Să nu uităm de cei săraci,
Acum, când pregătim fantasme,
Colinde, brazi și cozonaci
Și sacul Moșului din basme.*

*N-ajunge-un singur Moș Crăciun,
Pentru copiii care-așteaptă,
Să vină el, cel sfânt și bun,
În lumea pururea nedreaptă.*

*Dar haideți să ne hotărâm
Ca, la această sărbătoare,
Să vină, de pe-acest tărâm,
Un Moș Crăciun la fiecare.*

*Și eu, și tu, și el, și ea,
Sub viscolirile celeste,
La noapte, ne vom transforma
În Moși Crăciunii din poveste.*

*Și să avem în minți, mereu,
Că, peste orișice păcate,
Un Moș e însuși Dumnezeu,
Ce ne învață-acestea toate.*

*Hei, omule, cu suflet bun,
Frumos e rostul ce-ți revine,
Să fii și tu un Moș Crăciun,
Al celor mai săraci ca tine.*

18-19 octombrie 1997

Din albumul primăriei

Recent a avut loc o întâlnire de lucru a primarilor din Țara Făgetului, în cadrul proiectului „Cross-border natural disaster an emergency preparedness”, finanțat prin intermediul programului tranfrontalier de cooperare Interreg - IPA CBC Romania - Serbia.

Aceste întâlniri, pe lângă faptul că reprezintă un bun prilej pentru reglarea noastră de a lăga parteneriate cu localități din Serbia, în vederea identificării posibilităților de finanțare disponibile prin acest program, ne spunea domnul primar Petru Carebia, deschid și multiple oportunități de fructuoase apropieri între locuitorii așezărilor noastre, de eficiente schimburi culturale, cu atât mai mult cu cât prietenia dintre țările noastre are rădăcini adânci în istorie.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ANCA ANDREI

Foaiia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragi consăteni, deseori, cele mai frumoase și calde gânduri sunt spuse cu puține cuvinte. Indiferent de vremuri, sărbătorile sunt cele mai speciale zile, amintindu-ne de toate persoanele dragi și lucrurile frumoase care ne înconjoară.

Vă doresc ca anul care vine să vă aducă speranța unui nou început, energia necesară pentru a vă putea împlini toate dorințele, înțelepciunea de a aprecia fiecare zi chiar și prin micile bucurii pe care vi le oferă viața și multă, multă sănătate. Sărbători fericite! La mulți ani!

Ilie GOLUBOV

PRIMAR AL COMUNEI REMETEA MARE

VEȘTI BUNE CONFIRMATE...

Așa cum am menționat în ediția trecută a jurnalului nostru, dialogul purtat la sediul Primăriei comunei Remetea Mare, între conducerea Primăriei și reprezentanții companiilor chineze Topband, furnizor de soluții de control electronic inteligent, a început să se concretizeze.

În acest sens, chinezii face primul pas concret spre demararea activității, societatea semnând contractul de închiriere pentru 11.000 de metri pătrați în cadrul parcului industrial Olympian de la marginea Timișoarei, la Remetea Mare. În prima parte aici se vor crea 1.000 de locuri de muncă.

Intențiile inițiale, de a deschide o unitate de producție pe 12.000 de metri pătrați s-a concretizat, societatea Topband a semnat contractul de închiriere pentru spațiu, în prima instanță urmând să fie angajate 300

de persoane. Dorința exprimată atunci era ca fabrica să fie extinsă până la 25.000 mp și 1.000 de persoane angajate.

Activitatea Topband urmează patru direcții majore de producție: trei pe zonă de electronică cu soluții de inteligent controller pentru industriile producătoare de electrocasnice, scule electrice, baterii sau linii de producție automate, plus o direcție în zona de tehnologie pentru producția de motoare electrice și platforma IOT. La Timișoara ar urma să fie produse controllere inteligente.

Vom asigura peste 1.000 de noi locuri de muncă în zonă până în 2025, într-o investiție care va cumula 30 de milioane de dolari. Intenția noastră este să atingem o capacitate de 9 milioane de piese anuale care vor genera vânzări de aproximativ 150 de milioane de dolari. Iar toate acestea, doar primul pas pe care Top îl face în România, de unde vom oferi produse și servicii post-vânzare pentru a controla excelent pentru a controla inteligent aparatele de uz casnic și echipamentele electrice în toată Europa. Ne dorim să devenim parte din comunitatea locală și să contribuim din plin la succesul acesteia”, potrivit lui Shengxi Ye, general manager al Topband Europe.

Shenzhen Topband este o companie cu sediul în China, înființată în 1996 și listată în 2007 la Bursa de Valori Shenzhen, unde în prezent este evaluată la 3,4 miliarde de dolari. Potrivit site-ului propriu, Topband se angajează să devină cel mai mare furnizor mondial de soluții inteligente de control.

TRANSPARENȚA ADMINISTRATIVĂ

05/11/2021 Proces Verbal al Ședinței Ordinare din data de 05.11.2021;

05.11.2021 H.C.L. Nr. 53 aprobă includerea finanțării proiectului A. Saligny - canalizare Remetea și Ianova;

27.10.2021 Proces-Verbal al Ședinței Ordinare din data de 27.10.2021;

27.10.2021 H.C.L. Nr. 52 aprobare modificare art. 4 al H.C.L. Nr. 14/2018 - achiziție tractor cu utilaje;

27.10.2021 H.C.L. Nr. 51 aprobare vânzare directă teren - Beghean Mihaela Irina;

27.10.2021 H.C.L. Nr. 50 aprobare vânzare directă teren - SC Sweetcor Delis SRL;

27.10.2021 H.C.L. Nr. 49 aprobare scoatere la licitație spațiu la Ianova, pentru farmacie;

27.10.2021 H.C.L. Nr. 48 aprobare reprezentant al Consiliului Local în comisie, interviu pentru director și director adjunct școală;

27.10.2021 H.C.L. Nr. 47 aprobare prima înscriere - DS 6-1;

19/10/2021 Proces-Verbal al Ședinței Ordinare din data de 17.09.2021.

TATA AR FI DORIT SĂ FIE HIPOPOTAM

ALEXANDRA ȘORA

Pentru cei care îl știu mai puțin pe noul „Cetățean de Onoare” al comunei Remetea Mare, Mihai Șora, omul căruia marele Arghezi ia spus odată „Dumneata, domnule Șora, ești închis cu șapte lacăte”, aducem spre lectură sau scurtă amintire mărturia fiicei sale, Alexandra Șora:

„Tata funcționa după mecanisme interioare total diferite nu numai de ale mele, ci și de ale tuturor oamenilor pe care îi cunoșteam. (...) A doua poveste care mi s-a întipărit în minte este cea cu hipopotamul din grădina zoologică de la Budapesta. Tata se afla acolo într-o zi toridă de vară, iar hipopotamul stătea scufundat în apă, complet imobil, nu se vedeau decât ochii și nările. Singura mișcare pe care o făcea era să clipească alene. Lentoarea cu care i se lasă pleoapele pe ochi transmitea o stare de beatitudine și lene paradisiacă. Tata ar fi dorit – mi-a spus – să fie ca acel hipopotam care reprezintă un ideal greu de atins, și anume: să te poți bucura de existență în totală destindere și impasibilitate”.

Înțelegând felul dificil al tatălui ei, Alexandra Șora a mărturisit că la un moment dat a renunțat să îi pună întrebări esențiale părintelui ei, preferând să construiască o relație onestă și bazată pe bucuriile cotidiene. „De atunci încoace încercam să mai deschid «lacăte», dar îmi puneam singură bețe în roate. Mi-era teamă să nu-l perturb cu întrebări «esențiale» despre viață și moarte, și atunci o luam cu lucrurile cotidiene și îi făceam prăjituri. Dar tot mai aflam câte ceva despre el, mai mult din deducțiile mele decât din vorbele lui, pe care le scoteam cu cleștele din gura lui atunci când întrebările se refereau la persoana lui. Însă uneori se mai dezvăluia și verbal, ca acum câțiva ani când, văzându-mă înervată și agitată din nu mai știu ce motiv, mi-a spus:

- Știi ce fac eu când am câte o problemă, îmi ajunge cuțitul la os și nu mai am încotro? Mă culc.

- Și poți să dormi?, l-am întrebat.

- Perfect, a fost răspunsul.

Nu știu dacă tata e un sfânt, dar este, sigur, un filosof! Odată, mă plângeam unei prietene că n-am moștenit nimic din capacitatea lui de a face mai multe lucruri, din calmul lui olimpian.

- Ce vrei? mi-a spus ea, taică-tău e un sfânt.

Nu știu dacă e un sfânt, dar este, sigur, un filozof. Și nu e filozof pentru că a studiat și a scris filozofie, ci pentru că asta este în străfundul ființei lui. Dacă era cioban și păzea ulei, tot filozof ar fi fost!” nota în septembrie 2006, fata filosofului despre părintele ei.

Din albumul cu poze al comunei

Al doilea fiu al preotului Meletie Șora și al Anei, născută Bogdan, Mihai Șora, filozoful Mihai Șora s-a născut în satul Ianova în 7 noiembrie 1916. La mijlocul acestui an, a devenit „Cetățean de Onoare” la comuna Remetea Mare.

Cu acest prilej, viceprimarul comunei, domnul Cosmin Chira îi scria cunoscutului său consătean: „La mulți ani, domnule Mihai Șora cu ocazia împlinirii a 105 ani de viață! Vă transmitem cele mai calde urări de bine, sănătate, putere și vă mulțumim pentru cuvintele pline de înțelepciune pe care le împărtășiți zi de zi cu noi!

Sperăm să primiți cu bucurie tabloul la care am contribuit împreună cu copiii participanți al concursului «Să iubim cuvintele». Ne-ați primit cu brațele deschise în viața dvs. cu atâta naturalitate astfel că și noi v-am închipuit ca pe un mic copil înconjurat de noi prieteni, aici, acasă, ca altă dată, în vremuri de demult. Vă îmbrățișăm cu toții!”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ANA MARIA TAPANOV

Foaiia de Sănandrei

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragi locuitori ai comunei Sănandrei, este tot mai aproape ziua în care anul își va număra ultima filă, iar un an nou, își va deschide filele sale din calendar. În astfel de momente, se cuvine să găsim răgaz și pentru a privi la ceea ce am dăruit anului care stă să treacă în amintire. Ca primar ales de dumneavoastră, pot să spun că anul acesta s-a dovedit, privit prin prisma muncii administrative, un an bun. Un an pe care l-am abordat din începutul lui, cu convingerea că fondurile europene rămân principala noastră prioritate. Dovadă elocventă fiind faptul că prin accesarea lor s-au asfaltat 5 km în localitatea Carani, alți 5 km în Sănandrei, fără a uita de ce 4,5 km de drum pietruit în localitatea Covaci. Nu doresc să fac acum o înșiruire totală a realizărilor din acest an, dar trebuie să spun că împreună cu colegii mei din primărie și cu dumneavoastră, comuna Sănandrei face pași reali spre atingerea țelului dorit: acela de a fi o comună modernă, o așezare cu adevărat europeană. Dragii mei consăteni, cu prilejul sfintei sărbători prilejuită de Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a noului an, primiți, vă rog, cele mai sincere urări de sănătate și bucurii în casele voastre. La mulți și binecuvântați ani!

Claudiu COMAN
PRIMAR AL COMUNEI SĂNANDREI

Opinia UNIVERSITARĂ

EDUCAȚIA CU NECALIFICAȚI ESTE O CRIMĂ!

Prof. univ.dr. VIOREL ROMAN

Din anul 1990, noi am făcut un upgrade al prostiei, am pus bombele cu ceas care au explodat azi. În anul 1990 începe ipocrizia: o societate post-comunistă toxică, cu o mediocrizare extremă. Cum? Prin politizarea statului și corupție. Prin infiltrarea în structurile statului a loialștilor politici, dar mai ales din ziua când profesori și învățători fără calificare pătrund în educație. Când la stat se intra pe bază de carnet, șpagă.

A fost precum otravă care este strecurată într-un organism care se dezvoltă. Sau ca și cum ai pune nisip, fără ciment, la fundația unei case. Educația cu necalificați este o crimă. Simultan apăr fabricile de diplome, universități menite să ia bani, și societatea se umple cu rebuturi. În 30 de ani, generații virusate, care s-au împrăștiat – în politică, în administrație, în educație, în sănătate, în presă. Citeam despre testele PISA, cu 40-50% analfabeți funcțional. Unde s-au dus? Peste tot și mai ales în lumea decidenților. Oameni învățați cu șmecheria, cu șpagă, cu oportunismul.

De ce nu facem autoștrăzi, de ce nu luăm fonduri europene? D-aia. Pentru că, decidenții sunt absolvenții acestui învățământ, analfabeții funcționali, demonstrați de testele PISA! Credeți că au plecat în Italia? Nu, mare parte sunt în domeniul cheie ale statului, ale partidelor politice și în educație. Aceștia au devenit promotorii, la rândul lor, ai mediocrității.

Nivelul civic și intelectual al românilor azi, se află între Mexic și Vietnam. Suntem pe ultimele locuri de civilizație, pentru că suntem produșii unei societăți care a pornit-o greșit.

Chiar dacă știți, dar vă reamintesc că 50% dintre profesorii României de azi, sunt mediocri și analfabeți funcțional care propagă și promovează senilizarea societății. De acord cu Liviu Popescu, care este de părere că „Covidul” a dezvelit România reală: incultă, nespălată, conspiraționistă. O țară de lumea a treia!

Bijuteria lirică

Început de an

NICOLAE LABIȘ

*Nu stăpâniți, prieteni, zburdălnicia voastră,
Lăsați să sune răsul și cântecul vioi
În inserarea asta înaltă și albastră,
Când noul an își mână toți solii către noi.*

*Iar brazii, Doamne, brazii din cer furară stele
În crengi și le-agătară și-au coborât din munți
Să stea la noi prin case uitându-ne cu ele
Și luminând cu ele a noastre albe frunți.*

*Iar mesele-s întinse și-i vin pe ele, -oricine,
Cât de sărac, găsește în ziua asta vin,
Râd plinele pahare cu glasuri cristaline
Și chiar cei mici au voie să bea câte puțin.*

*Și totuși, ziua asta nu-i numai desfătare,
Un an mănos în muncă și pace a trecut.
Dar se gândesc părinții la ziua viitoare:
Ne-amenință primejdiile și-s multe de făcut.*

*Dar nu, destul cu asta: doar azi e sărbătoare.
Să salutăm, prieteni, voișii acest nou an
Ce trece cu ninsoarea lui albă, roditoare
Printre Carpații veșnici și peste Bărăgan.*

LEGENDĂ SAU ADEVĂR?

Noua Ordine Mondială este una dintre teoriile conspirației care se bucură și astăzi de mare popularitate în rândul publicului larg. De altfel, cu cât realitatea este mai tulbură, mai măcinată de crize, cu atât asemenea teorii câștigă teren.

Astfel că se pune în mod firesc întrebarea - cine poate oferi garanții că adevărul este unul anume, poate cel susținut de cei mai mulți sau de un grup cu autoritate (politică, științifică etc.) și nu celălalt, susținut de tabăra adversă? Cine garantează că ceea ce cred cei mai mulți, la un moment dat, este adevărul sau, poate, doar reflexul spiritului de turmă?

În secolul al XX-lea, Woodrow Wilson și Winston Churchill, primul, președinte al SUA, al doilea, prim-ministru al Regatului Unit, precum și alți șefi de stat au folosit sintagma „Noua Ordine Mondială” pentru a face trimitere la o nouă perioadă a istoriei, care să fie marcată de schimbarea echilibrului de putere după Primul Război Mondial și Al Doilea Război Mondial.

În prezent, „Noua Ordine Mondială” se referă la o conspirație coordonată de grupuri de putere politică și financiară, o „elită” care ar avea ca scop constituirea unui guvern mondial, care să se substituie guvernărilor naționale.

Multe evenimente din istoria recentă sunt interpretate ca etape ale acestui plan, din care nu ar lipsi, ca în celebrul roman al lui George Orwell, „1984”, supravegherea în masă, datele biometrice, stimularea excesivă a consumului versus crize alimentare, reducerea populației lumii prin genociduri provocate de războaie inutile, prin epidemii/ pandemii generate de virusuri create de ingineria genetică, prin vaccinuri, prin controlul minții (mind control), printr-o cultură a fricii, prin dezastre ecologice cauzate de influențarea condițiilor meteorologice etc.

CUVÂNTUL CARE ZIDEȘTE

CARE SUNT LUCRURILE DIN VIAȚA MEA CARE ÎMI IRODESC TIMPUL?

† CURIE

Care sunt lucrurile din viața mea care îmi irodesc timpul și din pricina cărora eu nu progrez cum ar trebui, lucrurile din cauza cărora nu sunt deja ceea ce ar vrea Dumnezeu să fiu?

La această întrebare, mulți copii, dacă ar fi sinceri, ar răspunde: jocurile pe calculator; mulți tineri ar răspunde: anturajul toxic (care invită la încurajarea instinctelor și la droguri); mulți adulți ar răspunde: viziionatul prelungit la televizor și alcool în exces; iar mulți yârștnici ar răspunde: amânatul mersului la Biserică și al întoarcerii depline la Dumnezeu, prin Spovedanie și Împărtășanie.

Lumea noastră păcătuiește, promovând o viziune prea indulgentă față de rău. Ei i se pare că răul nu este prea toxic și poate fi consumat fără riscuri mari. De aceea, suntem foarte permisivi cu el, îl îngăduim în viața copiilor noștri și în propria viață. Dar el generează, unde este lăsat să intre, multă nefericire.

Din albumul primăritei

Au început, în forță, lucrările la canalizare și alimentare cu apă în localitate. Desigur, pe durata lucrărilor vom avea și un mic disconfort pe care sunt convins că îl veți înțelege. Mă bucur că veți fi alături de noi pentru a duce la bun sfârșit acest mare proiect. Valoarea proiectului este de 7,5 milioane euro. Perioada de implementare este de doi ani.

PAGINĂ REALIZATĂ DE MIRCEA CRISTIAN ARON

Foaiia de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragii mei bătani, noaptea de Crăciun nu ne aduce doar bucurie în familie, noaptea de Crăciun este noaptea în care oamenii trebuie să ierte greșelile semenilor, amintindu-și cât de importanți sunt unii pentru alții și cât de mare este puterea lui Dumnezeu. Părinții și străpărinții, ne-au povățuit, după cum bine știți, ca în astfel de zile de mare sărbătoare creștină să învățăm să și dăruim. Să dăruim respect semenilor, iubire neamului... Dragii mei consăteni, vă urez din inimă ca nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, să vă umple casele și viețile de bucurie, de sănătate și de multă înțelepciune în anul care vine. Crăciun fericit și Sărbători binecuvântate!

ION MICURESCU
PRIMAR AL COMUNEI BATA

DUPĂ SPUSELE BĂTRÂNILOR BĂTANI...

Bata este atestată documentar din anul 1367, dar se pare că ea a luat ființă mai devreme, prin secolul al XIII-lea. Denumirea satului, după spusele bătrânilor, ar fi fost „Balta” sau „Batha”, cu timpul pierzând consoana „l”, apoi „Batta” sau „Batha” în ortografie maghiară. La început, satul era așezat pe dealurile din împrejurimi, (Câmpul lui Ilie, Dealul Hotărel, Câmpul Bisericeței, Câmpul Cioacăi, Dealul Viilor), deoarece pe vatra actuală a satului era o baltă mare. Pe măsura ce s-au retras apele în albia Mureșului, oamenii au coborât spre șes, cu gospodăriile lor, construindu-și case noi și lucrând pământul așezat natural.

Povestea numelui se trage de la locul mlăștinos,

de baltă, din lunca mereu inundabilă a Mureșului, dovedă fiind „talpoanele” (fundațiile) foarte înalte ale caselor vechi și bălțile din preajma satului (Mureșul Mort, Balta Mare, Văduț) care mai dăinuie și astăzi.

În 1858, apare în povestea Bulciului renumita familie nobiliară Mocioni.

În perioada ultimilor doi proprietari de pământ, Antoniu și fiul său adoptiv Ionel Mocioni-Stârcea, conacul din Bulci a întreținut o atmosferă intensă, în acest loc venind adesea la vânatoare regele Carol al II-lea de Hohenzollern, al cărui maestru de vânatoare era Antoniu. După 1940, au fost amenajate camere speciale pentru regina mamă Elena și regele Mihai I.

În 1943, datorită lui Ionel Mocsony-Stârcea, familia regală a României va achiziționa castelul contelui Huniady de la Săvârșin, situat în apropierea domeniilor Mocsony.

Cu prilejul săpăturilor arheologice începute în anul 1805, s-a găsit aici în anul 1817 un clopot de 260 kilograme, cu un sunet duios. Din ceea ce se știe, clopotul a fost turnat de călugărul Dominic (Domokoș) în anul 1468. Clopotul a redevenit funcțional în Bulci până în anul 1865. În prezent poate fi vizitat la Muzeul Național din Budapesta. Legenda locală spune că vocea duioasă a clopotului i-a plăcut foarte mult și regelui Ungariei Matei Corvin, care prefera pădurile Șoimoșului pentru vânatoare.

PE URMELE FAMILIEI MOCIONI

TOȚI AU PLECAT ÎN ROMÂNIA

Mocioni, de aici a pornit spre Bulci!

Azi nu prea mai vedem multe lucruri în Moscopole, aromânii au plecat de ceva vreme de acolo. Dacă ar mai fi câteva familii rămase, foarte bine, dar noi am întrebat ceva localnici despre aromâni, dar nu știa nimeni și ni s-a răspuns că „toți au plecat în România”.

Originile lor sunt învăluite într-un vâl de mister. Printre aromâni se numără cântăreți celebri, actori, politicieni; sunt singurii din Balcani care nu au avut niciodată un stat, un popor balcanic care nu a avut niciodată propria țară, scrie Slobodna Bosna, preluată de Rador.

N.B: La începutul secolului al XVIII-lea, Moscopole număra 60.000 de locuitori! De atunci, Moscopole a devenit un mit. Membrii acestui popor care nu au avut niciodată propriul stat au adoptat obiceiurile locale din noile lor patrii, dar au ținut în același timp la păstrarea identității lor. Mulți dintre ei au aparținut elitei intelectuale, politice și economice din țările în care au trăit sau trăiesc.

VĂ VINE SĂ CREDEȚI?

LUMEA VA DISPĂREA ÎN URMĂTORII ANI!

Elon Musk, vizionarul tehnologic din spatele „SpaceX” este convins că omenirea trebuie să interacționeze cu calculatoarele pentru a supraviețui acestui secol. Unii experți cred că ar fi un dezastru. În această vară, Elon Musk a demonstrat primul model de lucru al Neuralink, un dispozitiv tehnologic care promite să îmbine inteligența umană cu cea artificială.

Acest guru al tehnologiei născut în Africa de Sud a avertizat că odată ce inteligența artificială va atinge adevărata „inteligență generală” care este egală cu a noastră, primul său act va fi crearea unei informații noi și mai avansate, care va fi cu mult superioară nouă.

Odată ce se întâmplă acest lucru, avertizează el, vom deveni pe cale de dispariție și irelevanți.

Musk a concluzionat: „Când o specie de primat, homo sapiens, a devenit mult mai inteligentă decât alte primat, le-a împins pe toate celelalte într-un habitat foarte mic... Deci există foarte puține gorile de munte și urangutani și cimpanzei, și maimuțe în general.”

OPINIA UNIVERSITARĂ

CE FACEM IARNA ASTA?

Su îmi pun o singură întrebare: ce facem iarna asta?, declara, recent, profesorul Mircea Coșea, apreciind că facturile vor fi atât de mari, încât românii vor prefera să stea

în frig sau să nu-și plătească datoriile, ceea ce va genera riscul ca sistemul să cadă.

Ne aflăm într-o situație azi cunoscută oficial în care prețul căldurii la un apartament de trei camere pleacă de la 400 de lei la 980 de lei. Vă dați seama? La 980 de lei!

Statistica spune oficial că unul din patru români e sub linia de sărăcie. Asta va duce la căderea sub această linie a încă aproximativ doi români, adică ajungem într-o sărăcie greu de gestionat”

România, o țară care are șase luni de frig? Nimeni n-a vorbit până acum de asta. După Moscova, noi avem cel mai mare sistem de încălzire centralizată și nu mai funcționează nici economic, nici tehnic, a conchis profesorul Mircea Coșea.

ESTE BINE SĂ ȘTIȚI!

PENSIA DE URMAȘ

O inițiativă legislativă vizează modificarea Legii pensiilor, cea din 2010. Astfel, dacă proiectul va parcurge cu bine întreg procesul de adoptare, de pensie de urmaș va beneficia inclusiv soțul supraviețuitor în cazul în care durata căsătoriei a fost mai mică de zece ani, dar de cel puțin un an.

Chiar dacă durata căsătoriei a fost mai mică de 15 ani, dar de cel puțin zece ani, soțul supraviețuitor are dreptul la pensia de urmaș.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. DĂNUȚ RADOSAY

Foaiia F de Liebling

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragi consăteni, precum din veacuri și în acest an Betleemul vine să ne trezească la bucurie în cea mai veselă și frumoasă noapte din an. Precum ne scrie Sfântul Augustin: „Trezește-te, omule: pentru tine, Dumnezeu s-a făcut om... Ai fi fost mort pentru totdeauna dacă El nu s-ar fi născut în timp”.

Sărbătoarea Nașterii Mântuitorului nostru Isus Cristos, în care celebrăm Taina Pruncului Sfânt din ieslea Betleemului, se cuvine să fie mângâierea și binecuvântarea lui Dumnezeu pentru toată omenirea.

Bunii mei consăteni, fie ca urmând învățăturile preanonoraților Părinți, Nașterea Domnului să se petreacă în noi înșine iar noi să creștem în harul lui Dumnezeu, devenind fiii Tatălui ceresc în Fiul Său preaiubit

Betleemul vine să ne trezească din amorțeală: în acea noapte de vis, cea mai frumoasă dintre nopți, Dumnezeu Cel Preaînalt se face mic, se face vulnerabil, pentru ca noi să ne putem apropia de El nu cu frică și cutremur, ci cu încredere, cu duioșie. Precum ne scrie Sfântul Augustin: „Trezește-te, omule: pentru tine, Dumnezeu s-a făcut om... Ai fi fost mort pentru totdeauna dacă El nu s-ar fi născut în timp”.

La mulți ani în pace și în sănătate!

ION MUNTEANU
PRIMAR AL COMUNEI LIEBLING

BUCĂTĂRIA BUNICII

SLĂNINA FIARTĂ DE LÂNGĂ PĂHĂRELUL DE RACHIU

Rețeta de slănină fiartă în zeamă de varză este relativ simplă. Bunica folosea pentru rețeta de slănină fiartă în zeamă 750 g slănină de porc. De obicei, bunica alegea o bucată de slănină și o bucată de piept de porc. În plus, bunica mai folosea 2-3 foi de dafin, 1 lingură de piper boabe, 1 lingură de cimbru uscat, mărunțit, 1 lingură de mărar uscat, mărunțit, 1 căpățână de usturoi, 2 l de zeamă de varză sau moare cum i se mai spune în zona Moldovei, 1 linguriță de sare și 1 linguriță de ulei.

Mai întâi, bunica fierbea slănină într-o zeamă de varză pentru că așa își pierdea din conținutul de grăsime și devenea foarte fragedă. Pentru asta, pune la fiert 2 litri de zeamă de varză, pe urmă, bunica adăuga foile de dafin, 3-4 căței de usturoi curățați și zdrobiți, boabele de piper, cimbrul și mărarul și le dădea la fiert.

După ce pune și slănină la fiert, bunica lăsa oala pe foc aproximativ 30-40 de minute, la foc mediu. Când furculița intră ușor în slănină, înseamnă că este fiartă. În momentul în care bucățile de slănină erau fierte, le scotea și le presa între două funduri de lemn, cu o greutate deasupra, ca să se răcească și să se scurgă zeama.

Când totul era aproape gata, bunica folosea restul de usturoi pentru a-l zdrobi și pentru a-l transforma într-o pastă, având grijă să frece bucățile de slănină cu o linguriță de sare și o linguriță de ulei. Această compoziție bunica o întindea peste bucățile de slănină. Pe urmă, lăsa bucățile de slănină la rece pentru aproximativ 2 ore, după care le dădea cu boia de ardei dulce, după gust.

POȘTA REDACȚIEI

POATE FI RECUPERATĂ PENSIA ALIMENTARĂ?

Mai mulți cititori ai jurnalului nostru ne întreabă dacă pensia alimentară poate fi recuperată. Le răspundem că pensia de întreținere sau, cum este mai cunoscută, pensia alimentară este plătită de părinți copiilor minori, dar obligația de întreținere se poate extinde și asupra copiilor deveniți majori, până la terminarea studiilor, dar nu mai mult de 26 de ani.

Dar ce se întâmplă în cazul în care cel întreținut nu-și finalizează studiile, de pildă, facultatea? Poate fi obligat să returneze banii primiți? Acest detaliu nu este explicat în legislație, care nu stabilește nici despre ce studii e vorba și nici ce înseamnă finalizarea lor, nesustinerea examenului de licență nu poate reprezenta o situație în care să se pună problema returnării banilor primiți ca pensie alimentară.

Expresia „până la terminarea acestora” arată, mai degrabă, că plata pensiei alimentare poate înceta odată cu încheierea unui ciclu de studii (liceal, postliceal, universitar), adică și înainte de 26 de ani, în cazul în care copilul major nu mai urmează și alte studii.

Astfel, atâta timp cât frecventează școala, indiferent de forma de școlarizare, copilul major (de până la 26 de ani) fără venituri suficiente trebuie sprijinit de părinți, prin plata pensiei alimentare.

Când întreținerea este datorată de părinte, ea se stabilește până la o pătrime din venitul său lunar net pentru un copil, o treime pentru doi copii și o jumătate pentru trei sau mai mulți copii, prevede Codul civil. Pensia de întreținere se poate stabili sub forma unei sume fixe sau într-o cotă procentuală din venitul net lunar al celui care datorează întreținere.

VĂ VINE SĂ CREDEȚI?

OMUL DESPRE CARE S-AU SCRIS PESTE 2000 DE CĂRȚI

Evorba despre Alexandru, regele Macedoniei care, ceea ce nimeni nu a mai făcut, a reușit cu o armată de doar 50.000 de soldați, într-un singur deceniu, să cucerească trei continente, supunând zeci de milioane de oameni. La moartea sa, atunci când nici nu împlinise vârsta de 33 de ani, imperiul întemeiat de Alexandru cel Mare se întindea din Balcani, până în Himalaya. În ciuda dorinței sale avide de putere, istoricii l-au privit pe Alexandru ca pe un erou ideal, acesta fiind un adevărat geniu strateg.

Alexandru este singurul om despre care s-au scris până în momentul de față peste 2000 de cărți!

Nu există nici un dubiu în ceea ce privește talentul său de comandant. Lane Fox este un istoric britanic care a vorbit despre talentul acestuia. El spune că Alexandru ar fi făcut una cu pământul cea mai puternică legiune romană, iar Cezar ar fi fugit probabil din calea sa, cât de repede ar fi putut. E posibil ca Napoleon, care a luptat doar împotriva unor lideri fără nici un talent militar, să nu fi îndrăznit să-l înfrunte, dacă ar fi trăit în perioada sa.

Nimeni nu a putut nega bravura incredibilă de care a dat dovadă Alexandru. A fost singurul comandant din istorie care își conducea mereu oastea la luptă, încasând și el la rândul său loviturile pe care le primea oastea sa.

TRANSPARENȚA ADMINISTRATIVĂ

HOTĂRÂREA Nr. 64 din 25.11.2021, privind aprobarea proiectului rețelei școlare de pe raza U.A.T. Liebling, județul Timiș, pentru anul școlar 2022-2023.

HOTĂRÂREA Nr. 65 din 25.11.2021, privind aprobarea însușirii variantei finale a proiectului de stemă a comunei Liebling, județul Timiș.

HOTĂRÂREA Nr. 66 din 25.11.2021, privind aprobarea însușirii raportului de evaluare pentru vânzarea terenului intravilan înscris în CF Nr. 400345 Liebling în suprafață de 1448 mp situat în comuna Liebling Nr. 394, județul Timiș, către beneficiara Adriana Scurtu.

HOTĂRÂREA Nr. 67 din 25.11.2021, privind aprobarea însușirii raportului de evaluare pentru vânzarea terenului intravilan înscris în CF Nr. 400359 Liebling în suprafață de 989 mp situat în comuna Liebling Nr. 623, județul Timiș, către beneficiara Maria Valentina Petruș.

HOTĂRÂREA Nr. 68 din 25.11.2021, privind aprobarea rectificării bugetului de venituri și cheltuieli al Comunei Liebling, județul Timiș pe anul 2021.

HOTĂRÂREA Nr. 69 din 25.11.2021, privind aprobarea organizării de întâlniri cu cetățenii și aprobarea programului de audiențe acordat de consilierii locali ai comunei Liebling, județul Timiș.

HOTĂRÂREA Nr. 70 din 25.11.2021, privind aprobarea studiului de oportunitate pentru delegarea de gestiune prin concesiune a serviciilor de colectare - transport al deșeurilor municipale pentru Zona 3 - Deta din județul Timiș, a Indicatorilor de performanță și a Documentației de atribuire pentru delegarea gestiunii prin concesiune a serviciilor de colectare - transport al deșeurilor municipale pentru Zona 3 - Deta din județul Timiș.

VEȘTI BUNE

O NOUĂ SĂRBĂTOARE NAȚIONALĂ

2i u a de 19 iulie devine oficial Ziua națională a înotului care va fi sărbătorită din anul 2022, după

ce la începutul acestei luni a fost oficializată Legea 279/2021 publicată în Monitorul Oficial nr. 1148 din 2 decembrie 2021.

PAGINĂ REALIZATĂ DE RAMONA MIHET

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, urăm tuturor locuitorilor orașului Deta și localității Opațița multă sănătate, că-i mai bună decât toate, bucurii în familie și cât mai multe proiecte împlinite în anul ce urmează. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Primăria și
Consiliul Local al Orașului Deta

Din albumul cu amintiri...

„Îi ascultam cu interes pe oamenii trenului, ai zorilor și ai întunericului depănându-și amintirile. Acești copii de țărani (...), cu noaptea în cap, băteau drumurile de fier pentru agonisirea unui bănuț. Cei mai mulți s-au calificat și au devenit meseriași. Navetau pe această linie: vopșitori, lăcătuși, construcții metalice, șudori, macaragii, electricieni etc. [...] am reținut o întâmplare interesantă: «Într-un an, zăpada era până la piept. Nu ca astăzi, niște fulgi și gata iarna! Nu ne vedeam numai ochii și era un viscol puternic și rece. Nu se zăreau urmele de la unul la altul. Pășeam anevoie spre gară, la Marinică. Dar ne-am rătăcit și am ajuns tocmai la Eraus (o veche fermă). Trenul plecase. Alteori, dacă îl pierdeam, ne culcam pe băncile din gara satului până la următorul... Iată de ce acest aizămban rămâne o amintire veche tuturor».

Desigur că așa mai fi putut obține și alte mărturisiri. Dar îmi era de-ajuns să cred în jelania lor. A fost o perioadă grea, dar frumoasă. Era o pâine câștigată cu greu, dar gustoasă. Și-apoi o știam pe pielea mea, fiindcă navetasem și eu de la Ferendia la Deta cu Marinică, un an (de la 1 iunie 1974 până la 30 iunie 1975). Plecam la 4,15 de-acasă, de la socri, cu lanterna fixată pe cantul genții diplomat, cu umbrela la îndemână, cu pași repezi și, fluierând din gură navețiștii, cu Nicu lui Crețu și cu alții tăiam haina neagră a nopții și frământam noroiul cleios cu niște bocanci de vânatoare, de se mirau colegii din cancelarie, la liceu de asemenea încălzări. Lăsam casa, copilul, nevasta și plecam, căci zările și datoria mă cheamau. Iată de ce, întru amintirea acestui tren și a aniversării despre care scriam la început, am selectat câteva secvențe ocrotite între scorițele jurnalului meu intim (vol. I, pg. 265), pe care, cu îngăduința d-voastră, le dau luminii tiparului:

*În camera caldă plutește noaptea,
Iar nevasta și puilul ei
Dorm alături de mine.
Le simt suflarea vie, caldă,
Care-mi dă putere și speranță.
Gânduri pătimase îmi ridică voalul somnului
Și mă depărtează de vis
Și liniștea nocturnă din camera rustică
E frântă în două de tăișul sonor al ceasului.
Apăs butonul și lumina se revarsă în odaie.
La puilul de om eu privesc,
Dar de drum mă pregătesc.
Căci zările zilnic mă cheamă
Și largul mă soarbe din nou,
Sunt pentru ea doar un ecou.*

*Ne întâlnim numai în miezul viselor.
Stau, admir și îndelung privesc
Obrazul ce-așteaptă-un sărut părintesc
Și ochii dormici să-mi vadă fața aspră de drum.
M-ă aplec apostolește și-o mângâi acum,
Dar zarea mă cheamă și noaptea mă strigă,
Și largul mă soarbe din nou,
Eu, pentru casă, sunt doar un ecou.
Pe „văduva-mi” soție apoi o sărut,
Ca un zburător întârziat o admir.
Le las să viseze, iar eu, omul nopții,
Ies, căci zările mă cheamă
Și calc atent, pășesc cu frică,
E neagră zarea, lampa-i mică,
Dar m-așteaptă „Marinică”. [...]*

(Iosif Marius Circa, *Cugetări și mai târziu*, Hofman, Deta, 2018, p. 66)

Rubrica sportivă

În data de 27 noiembrie 2021, atleții C.S.O DETA au alergat în Alba Iulia la Crosul Unirii. Această activitate a devenit o tradiție pentru sportivii din Deta, astfel Vasile Paula a obținut locul 4 la fete, în limita de vârstă 12-13 ani, Cristea Laura, a câștigat tot locul 4 la fete (10-11 ani). De această dată, au mai alergat și Cristea Ionela, Marcu Alexandra și Pomuț Roxana. Mulțumim tuturor pentru străduință. Odată cu acest concurs, C.S.O. Deta încheie sezonul competițional la atletism. Domnul antrenor Eugen Iovan mulțumește tuturor copiilor care au venit în echipă, au participat la toate concursurile și ne-au reprezentat orașul, de asemenea, mulțumește părinților pentru susținere, președintelui Clubului și nu în ultimul rând, domnului Călin Roman care le-a fost alături în acest sezon.

În acest an s-au împlinit 103 ani de la evenimentul istoric pe care noi, românii, îl numim Marea Unire, referindu-ne la unirea Transilvaniei, a Banatului, a Crișanei și a Maramureșului cu România, patria-mamă, în 1918, respectiv la Proclamația de la Alba Iulia, care a avut loc la 1 decembrie 1918. Cu această ocazie, Primăria și Consiliul Local Deta au organizat o frumoasă festivitate de comemorare a ostașilor căzuți pe câmpul de luptă din timpul Primului Război Mondial pentru împlinirea acestui vis de generații întregi al românilor. Astfel, ca în fiecare an, a fost susținută slujba tradițională „Te Deum”, precum și ceremonia prin care oficialitățile orașului au depus coroane la monumentul ostașului necunoscut din centrul urbei.

PAGINA REALIZATĂ DE PROF. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

Foaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

DRAȚI CONSĂTENI,

Sărbătoare a Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos îmi oferă plăcutul prilej de a vă adresa atât în numele meu cât și al Consiliului Local al comunei noastre, sincere urări de sănătate, pace în casele voastre și un an nou binecuvântat. Sărbători fericite!

Ovidiu DOȚA
PRIMAR AL COMUNEI TOPOLOVĂȚU MARE

SEMNE BUNE ANUL ARE...

Așa cum am mai menționat și în alte ediții, domnul profesor Ovidiu Doța își urmărește împlinirea promisiunilor făcute locuitorilor comunei Topolovățu Mare cu multă grijă și eficiență. Dovadă proiectele depuse pe programul Anghel Saligny, prin care o serie importantă de investiții urmează a fi derulate în comună. Totodată, o serie de lucrări sprijinite pe proiectele de atragere a fondurilor europene, au și fost demarate. Fără a uita desigur de cele pe măsura 7.2 prin AFIR. Imaginile de mai jos sunt mărturie...

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ALINA SIMONA GRAD

Foaia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragii mei consăteni, peste doar câteva zile vom putea spune că „a mai trecut un an” și calendarul veșniciei va mai întoarce o filă. E luna marilor sărbători creștine, o lună în care, mai ales în această lună, să încercăm să lăsăm în urmă grijile și supărările și să pășim în noul an cu zâmbetul pe buze. În astfel de zile, la astfel de sărbători, strămoșii ne-au învățat să fim mereu alături de familie și de cei dragi. Acum când cu toții așteptăm anul nou cu sufletul la gură, întrebându-ne ce ne rezervă următorul an, acum eu vă doresc ca anul ce vine să vă aducă multă sănătate, liniște și prosperitate. La mulți ani!

IOAN CRISTIAN CARDAȘ
PRIMAR AL COMUNEI VICTOR VLAD DELAMARINA

CUVÂNTUL CARE ZIDEȘTE

IDEEA JUDECĂȚII ÎN COLINDUL POPULAR

† CURIÉ

Fiecare dintre noi avem propriul răspuns la întrebarea: Ce păcat dominant îmi secătuieste energia? Poarta adâncă spre Absolut din noi se deschide atunci când știm expectora răul, când îl știm elimina, ca să ne rămână energii spre a construi un viitor cu Dumnezeu, în iubire și în armonie cu semenii.

Știm cu toții învățătura Bisericii privitoare la Judecata de Apoi, învățatură care spune că trebuie să ne identificăm defectul major, pentru a-l corecta, mai înainte de a fi prea târziu. Iată cum este surprinsă ideea judecății

NE-AM INTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

în colindul popular:

„Domnul stătu crai în țară, Țările se, 'nspăimântară!
Împrejur-i nor și ceață
Sprijinesc sfânta Lui față.
Și dreptatea lui tocmește
Scaunul ce-L odihnește.
Fulgerile Lui ca para,
De strălucesc toată țara.
Pământul e plin de frică,
Munții se topesc și pica
Și curg toți ca niște ceară,
Văzând pe Domnul în țară.
Că Tu, Doamne, și-a Ta mână,
Vrând, ne-ai zidit din țărână.
Cei drepti și în curăție
Te-așteapă cu bucurie!”

MAI SUNT VALABILE VOUCHERE DE VACANȚĂ RĂMASE DIN 2019 ȘI 2020?

Prof. univ. dr. AUREL MIHUȚ

Bugetarii trebuie să știe că valabilitatea acestora a fost extinsă la final de 2020, printr-o ordonanță de urgență până la finalul anului 2021. Aceasta măsură a fost luată de autorități deoarece mulți bugetari nu au putut să folosească tichetele din cauza pandemiei și pentru a sprijini sectorul turistic din țară.

Potrivit OUG nr. 226/2020, pentru acest an se va menține valoarea voucherului de vacanță la 1.450 lei și că tichetele vor fi emise doar în format electronic. Actul normativ mai prevede că din 1 ianuarie 2022

va intra în vigoare reglementarea voucherelor de vacanță inclusă în Legea nr. 165/2018 privind acordarea билетelor de valoare, act ce reunește toate tipurile de tichete ce pot fi acordate salariaților din România.

Tichetele de vacanță au rol în stimularea circulației turistice interne, începând cu anul 2022, pentru salariații din sectorul bugetar și acoperirea contravalorii tichetelor de vacanță acordate de angajatorii din sectorul privat, în special pentru promovarea turismului rural și balnear; valoarea tichetelor de vacanță va fi de 1450 lei.

LEGEA PORCULUI

BAT VREMURI GRELE LA PORȚILE GOSPODARILOR

Prof. univ. dr. AUREL MIHUȚ

Dragii cititori, proiectul de „Legea porcului”, de care cu siguranță ați auzit, prevede o serie de obligații pentru crescătorii de porci, inclusiv cei care cresc maximum 5 porci în gospodărie. Pentru o mai bună cunoaștere a acestei ciudate legi, vă semnalez o parte din obligațiile proprietarilor:

- să nu crească în exploatație scroafe sau vieri folosiți pentru reproducere;
- se interzice hrănirea porcilor cu resturi alimentare;
- obligația de a deține porcine în spații îngrădite, pentru a nu veni în contact cu porcii sălbatici;

- să amenajeze dezinfecitoare pentru încălzăminte, atât la intrarea, cât și la ieșirea din adăpost;
  - să nu intre în adăpost de porcine, timp de 48 ore, dacă participă la activități de vanatoare;
  - să notifice medicul veterinar cu privire la:
    - orice modificare a stării de sănătate a porcinelor;
    - orice sacrificare pentru consum familial; orice mortalitate apărută la porcinele pe care le deține în exploatație;
    - interzicerea vizitelor nejustificate ale unor persoane nevizitate la nivelul adăpostului porcinelor;
  - să nu hrănească porcinele cu furaje de origine vegetală pe o perioadă de cel puțin 30 de zile de la recoltarea acestora;
  - să nu folosească așternut vegetal pe o perioadă de cel puțin 90 de zile de la recoltare.
- Atenție! Amenziile pentru nerespectarea prevederilor de mai sus sunt colosale: între 5.000 și 18.000 de lei.

BIJUTERIA LIRICĂ

Decembrie

GEORGE BACOVIA

*Să nu uităm de cei săraci,
Te uită cum ninge decembre...
Spre geamuri, iubito, privește
Mai spune s-aducă jăratec
Și focul s-aud cum trosnește.*

*Și mână fotoliul spre sobă,
La horn să ascult vijelia,
Sau zilele mele - totuna -
Aș vrea să le-nvăț simfonia.*

*Mai spune s-aducă și ceaiul,
Și vino și tu mai aproape, -
Citește-mi ceva de la poluri,
Și ningă... zăpada ne-ngroape.*

*Ce cald e aicea la tine,
Și toate din casă mi-s sfinte,
Te uită cum ninge decembre...
Nu râde... citește nainte.*

*E ziuă și ce întuneric...
Mai spune s-aducă și lampa
Te uită, zăpada-i cât gardul,
Și-a prins promoroacă și clampa.*

*Eu nu mă mai duc azi acasă...
Potop e-napoi și nainte,
Te uită cum ninge decembre...
Nu râde... citește nainte.*

SĂ NU FACEȚI CA EL...

NU E TATĂL MEU E DOAR SOȚUL MAMEI

Multe sunt greu de înțeles pe lumea asta, dar o afirmație a lui Tăriceanu, le întrece pe toate. Călin Popescu Tăriceanu este fiul vitreg al celebrului Dan Amadeo Lăzărescu, despre care s-a aflat ca a fost agentul Securității, și care a trimis prin informările sale, sub pseudonim, zeci de fruntași liberali către Canal și pușcărie, contra cost. După modelul tatălui vitreg, Tăriceanu s-a debarasat și el de trecut, fostul premier a susținut că nu îl recunoaște pe Dan Amadeo Lăzărescu ca tată, ci doar ca pe „soțul mamei” sale. Cinic, dar... pragmatic.

Și când te gândești că un astfel de ins s-a aflat în conducerea acestei țări, viața te obligă să-ți reamintești brusc versurile lui Eminescu: „Spuma asta-nveninată, astă plebe, âst gunoi, să ajung-a fi stăpână și pe țară și pe noi!”

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ALINA FRENȚIU

Foaiia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragii mei consăteni, cu voia bunului Dumnezeu, ne apropiem de pragul unui an nou. Un prag pe care trebuie să ne reamintim că spiritul Crăciunului înseamnă dragoste! Dumnezeu ne iubește atât de mult, încât ni l-a dăruit pe fiul Său, a cărui naștere o vom sărbători cu bucurie.

În aceste zile de sărbătoare, de aleasă sărbătoare creștină, lumina sfântă din Ajun să coboare în casele voastre și să vă aducă vestea cea mare. Iar nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos să vă umple casa cu pacea și binecuvântarea sa!

Vă doresc, dragi vermeșeni, ca sărbătorile de iarnă cu colindele lor magice să vă aducă în case sănătate, încredere, putere și bună înțelegere. Crăciun fericit! La mulți ani!

Ion Iacob DAMIAN
PRIMAR AL COMUNEI VERMEȘ

PERSONALITĂȚI ALE COMUNEI VERMEȘ

CASSIAN R. MUNTEANU

S-a născut la 29 februarie 1892 în localitatea Vermeș, județul Caraș-Severin. După terminarea școlii primare în satul natal, a continuat învățătura de carte într-un oraș din Croația, apoi la Lugoj și Oradea gimnaziul; la Oradea și Lugoj urmează liceul, pe care nu l-a terminat. În 1914 a trecut în România, s-a stabilit, o vreme, la Constanța lucrând, aici, ca ziarist la „Drapelul”. După ce a stat, un scurt timp, în București, - (la „Foaia Noastră”, la „Tipografia Românească” și la „Lumina Nouă”) - a plecat la Craiova unde a lucrat la revista „Ramuri”.

De acolo, în 1913, s-a dus la Arad, unde s-a angajat la publicația „Românul”. În 1914, la izbucnirea Primului Război Mondial, a fost înrolat în armata austro-ungară și trimis pe front. În anul următor a dezertat din armata austro-ungară și s-a stabilit în România, aici pledând insistent (în paginile „României Mari” și „Tribunei”), pentru ieșirea țării din starea de neutralitate și intrarea ei în război, iar când i s-a împlinit această dorință, s-a înrolat voluntar în armata română, în cadrul căreia a participat la luptele de la Mărășești.

După terminarea războiului a rămas, câțva timp, la Chișinău, ca redactor la „România Mare” și, apoi, la „Sfatul țării”. În anul 1918 a scos, în București, revista „Banatul”. I se agravează boala de plămâni, tuberculoza având-o încă de pe când a fost pe front, în cadrul armatei austro-ungare. În afară de „Banatul” și „Nistrul” (în Tighina), Cassian R. Munteanu a mai înființat publicația „Gazeta Bocșei” (Bocșa). Cu toate că și-a căutat de sănătate și la Palermo, necruțătoarea boală l-a răpus în anul 1921. A fost înmormântat în cimitirul din Lugoj.

Din creația sa publicăm spre aducere aminte, poemul de mai jos...

Târdzâu...

Abia prin străini m-am pomenit
C-am apucat pră altă cale,
Acu-i târdzâu, dar tăt mi jale,
Că ș-asta-i dor năimplinit.

Să port clăbătu pră urieche,
Doream să fiu paore-n sat,
Să cânt irnosu-n strana vieche...
Păcat că voi nu m-aț lăsat!

Viedz, maică, astădz șie flăcău
Aveai dă sciump la bătrâneată!

Ț-aș strânje safu la povieță –
Doar popa m-ar țânea dă rău.

Că șcii, vr-odată pră-nsărat
M-aș nimeri la sădzătoare
Ș-aș pișcura vr-o torcătoare,
Dar las că asta nu-i păcat!

Purtare-aș jocu-n sărbători,
Apoi pră ruga ț-aș adușie
O noră mândră ca o crușie,
Să bajie boală în fișiori.

Așa-aș trăi baș ca un sfânt,
S-ajung chinez și om dă frunșie,
Când mor, tăt natu să arunșie
În groapă-o mână dă pământ.

Târdzâu, târdzâu m-am dășceptat
C-am rătășit pră altă cale
Și-m plânjiă inima dă jale
C-atăta m-am înștrăinat.

Rubrica școlii

EFACTELE PANDEMIEI ASUPRA ELEVILOR: „COPIII CARE LUAU NOTA 6 ÎNAINTE, IAU ACUM 4”

Decalajele de învățare ale elevilor, comparate cu situația de dinaintea pandemiei, au fost expuse de către profesorul universitar Drașoș Iliescu, expert în testare internațională.

Ce înseamnă acest decalaj? Asta înseamnă că elevii care luau 10 înainte, iau 8 acum și copiii care luau 6 înainte, iau 4 acum, adică pierd 20% din notă. Asta e explicația simplificată, dar în realitate interpretarea este că dacă te uiți la dificultatea unei probleme și la care este volumul din populația școlară care poate rezolva problema aceea, volumul este cu 20% mai mic.

Ne lamentăm că nu avem coeziune socială, e evident când contractul social este rupt. Ce observăm în partea cealaltă sunt scăderi de 40 – 50% și, în anumite categorii defavorizate, dezangajare completă.

Ce se întâmplă cu un copil când e angajat față de școală? Îi pasă, se implică, merge cu entuziasm, găsește lucruri relevante pentru el și pentru viitorul lui, îi place o materie sau alta, sau toate, cumva școala este un loc în care merge cu plăcere fiindcă face și alte lucruri în afară de școală – socializează cu prietenii, are o echipa de baschet și așa mai departe. Când te dezangajezi, ce se întâmplă? Devii cinic și cârcotaș, nu-i respecti pe profesori, nu găsești nimic în școală și ești convins că școala nu e importantă pentru viitorul tău și dezvoltarea ta, asta înseamnă că nu mai are sens să stai acolo și o să te lași de școală și n-o să înveți.

La finalul celor 12 clase ce fel de cetățeni vor ieși din școală? În România nu discutăm despre asta.

TRADIȚII VERMEȘENE

La Vermeș, mai mult decât în oricare loc, tradiția este înțeleasă ca un ansamblu de valori, credințe, afecte și paternuri comportamentale constituite în cadrul unei comunități sociale și transmise din generație în generație. A recunoaște tradiția, spun vermeșenii, indiferent că o continui sau te „rupi” de ea, presupune în mod obligatoriu bun-simț. Dacă nu ai bun-simț nu poți respecta tradiția și vei fi în derivă. Așadar, ca să fii robust psihologic și credibil în prezent și cu viziune articulată pentru viitor, înțelege tradiția și ai bunul-simț să o respecti, indiferent dacă o continui sau de separi de ea!

Și vorbind de tradiție, în perioada sărbătorilor de iarnă, consemnăm că la Vermeș în dimineata din Ajunul Crăciunului copiii pleacă din casă în casă cu urările de Crăciun. Acești copii se numesc pițărâi. Tradiția spune că dacă primul pițărâu care deschide ușa casei este băiat, atunci primul născut la animale va fi de parte masculină, iar dacă este fată, va fi de parte feminină.

În această zi seară pornesc colindătorii și cete de copii cu „Steaua”. Steaua este denumirea dată aceleiași manifestări care în Ardeal se numește „Irozii” și care are aceeași temă. Până noaptea târziu se aud sunetul clopoțelilor și glasurile copiilor care colindă. Tot în seara de Crăciun vine și eternul Moș Crăciun care aduce daruri pentru copii. În această seară se mănâncă tradiționalele turte cu urdă.

La Anul Nou se merge cu colinda și plugușorul, iar la miezul nopții, când orologiile marchează despărțirea de anul vechi, pe o colină în centrul satului se aud câteva împușcături care salută noul an, îi urează bun venit, rodnicie cu ploi la timp și noroc la plug. Fanfara cântă „La mulți ani” pentru locuitorii satului și clopotele bat îndelung.

Din albumul primăriei

Un moment de mare bucurie, ce rămâne în istoria comunei Vermeș, ea o zi de mare însemnătate pentru comunitatea de aici, a fost aceea în care a fost resfințită biserica de lemn din localitatea Ersig. Biserica ce a fost restaurată complet în ultimii ani. Sfântul locaș din Ersig este monument istoric ridicat în anul 1713 din lemn.

Cu acest prilej, Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului împreună cu Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul ortodox român al Europei de Nord, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, au săvârșit slujba de sfințire, după care într-un foisor amenajat în curtea bisericii au oficiat Sfânta Liturghie.

Tot atunci, domnul primar Iacob Ion Damian al comunei Vermeș și domnul viceprimar Petrișor Ciresan, Părintele Episcop Lucian le-a conferit Ordinul Eparhial „Crucea Miron Cristea”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANIȚA-VIORICA PUȘCAȘU

Foaiia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dragi locuitori ai comunei Birchis, se spune că de sfintele sărbători să deschidem ușa sufletului tuturor celor ce ne bat în ea și să ne deschidem inima pentru speranță, bucurie și lumină. Să fim mai buni și să privim înainte cu încredere, știind că dacă avem credință, drumul din fața noastră va fi mult mai ușor de străbătut.

Dragi consăteni, sfintele sărbători să coboare asupra familiilor voastre doar bucurie și senin, prosperitate, veselie și sănătate! La mulți ani!

IOAN GUȚU

PRIMAR AL COMUNEI BIRCHIS

DIN CARTEA DE ISTORIE A BIRCHISULUI

ATÂT ÎN CĂPÂLNAȘ, CÂT ȘI ÎN BIRCHIS S-AU ÎNTÂMPLAT LUCRURI DE NECREZUT ...

DOMNICA FLORESCU

La 24 septembrie 1860, Andrei Mocioni, membru în senatul imperial din Viena, depune un memoriu document în care protestează împotriva încorporării Banatului în Ungaria și cere menținerea autonomiei Banatului. Printre masele populare care au luat parte la marea acțiune de la începutul verii anului 1861 se numără și cei din Birchis și Căpâlnaș.

În anii premergători izbucnirii Primului Război Mondial, cauze de ordin economic, social și politic au făcut să se ascute atâtea contradicții dintre țărâ-nime și moșierime luate în ansamblul lor, cât și cele dintre aparatul de stat austro – ungar și majoritatea românească a județului. Astfel, mulți țărani, muncitori, învățători, preoți din județul Arad au fost puși sub pază, neavând voie să părăsească localitatea și trebuind să se prezinte singuri la postul de jandarmi.

Numai în lunile septembrie - noiembrie 1916 au fost internați în lagăre 32 de țărani din părțile Aradului, sub învinuirea că au făcut agitație cu ocazia intrării trupelor române în Transilvania, în același timp este închis, în 1916, învățătorul Iuliu Marșieu din Birchis, care a fost dus la Arad, transportat la Seghedin fără să fie judecat și fără a se ști în continuare

despre soarta sa.

De atacurile țăranilor răsculați nu au fost cruțate nici conacele aparținând moșierilor români Mocioni. Ziarul „Aradi Kbzlony” înșira printre conacele devastate de țăranii răsculați și pe cel din Căpâlnaș. Același ziar, în numărul său din 13 noiembrie 1918 amintea de împărțirea între răsculați a averii familiei Mocioni. Avocatul George Dobrin, reprezentantul domeniilor familiei Mocioni relatează, în 1919, într-o scrisoare trimisă unui coleg, avântul revoluționarilor din noiembrie 1918 de pe Valea Mureșului, în felul următor: „Atât în Căpâlnaș, cât și în Birchis, în Bulci și în Bata și Țela s-au întâmplat lucruri de necrezut ... oamenii de pe întreaga vale a Mureșului trăiesc în închipuirea că a încetat orice ordine de drept și lor le sunt permise toate”.

Rubrica medicală

VEȘTI BUNE...

Pfizer a solicitat recent FDA o autorizație de utilizare în regim de urgență a medicamentului său, care va fi vândut sub numele de Paxlovid, pentru a trata persoanele cu forme ușoare până la moderate de COVID-19, care prezintă un risc ridicat de spitalizare sau de deces. Paxlovid este un tip de medicament numit inhibitor de protează care blochează activitatea unei enzime de care coronavirusul are nevoie pentru a se replica.

Dacă va fi autorizat, pacienții ar urma să ia două pastile de Paxlovid de două ori pe zi, timp de cinci zile, împreună cu un alt medicament oral al cărui nume generic este ritonavir. Ritonavirul ajută Paxlovid să rămână activ în organism pentru perioade mai lungi de timp, astfel încât să poată încetini capacitatea de replicare a virusului.

Potrivit Pfizer, dacă Paxlovid și ritonavir sunt luate în termen de trei zile de la primul semn al simptomelor COVID-19, studiile arată că riscul de spitalizare sau deces scade cu 89% la pacienții cu risc ridicat.

Vă vine să credeți?

PROFEȚIE DE SPERİAT

Un autoproclamat „călător în timp”, care spune în mod bizar că este din anul 2582, a dat un avertisment drastic, că o descoperire incredibilă va fi făcută în ocean în doar doi ani.

Acest bărbat are un cont de TikTok cu numele de timetraveler 2582 și a adunat mii de adepți pentru predicțiile sale despre ce se va întâmpla în viitor.

Într-un clip recent, el susține că o descoperire imensă va fi făcută în 2023, care va fi păstrată ca un „secret” pentru omenire.

Călătorul în timp afirmă că oamenii se vor strădui să afle totul despre tărâmurile spațiului, dar tot el spune că ar trebui să ne concentrăm eforturile mai aproape de casă, adică în interiorul nucleului Pământului.

Rubrica părinților

DEPENDENȚA DE POKER ȘI PĂCĂNELE ÎNCEPE DIN COPILĂRIE

Probabil că ați observat și voi că mulți copii sunt foarte atrași de jocurile de pe telefon sau calculator. Aflați că, deși la prima vedere, acestea par inofensive, unele pot reprezenta un adevărat pericol pentru copiii dumneavoastră. Aceștia ar putea ajunge la maturitate dependenți de jocurile de noroc, este convingerea psihologului Radu Leca.

Psihologul a explicat că această industrie își recrutează subiecții de la vârsta de 3-5 ani. Din momentul în care minorul primește un telefon mobil în mână, care nu este cercetat îndeaproape și nu este securizat de către tutore, se pot descărca oricând jocuri de noroc de pe platformele gratuite, iar subiectul va deveni absolut încântat de absolut orice formă de câștig.

De aici până la a juca poker sau la păcănele este doar un pas.

Rubrica școlii

ELEVII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Recent am primit la redacție o întrebare adresată de o elevă, Luminița Rada din comuna Birchis, care ar dori să știe cum este corect: „Banatul - jurnal interregional”, sau Banatul – jurnal inter-regional?

Dragă Luminița, cele mai multe derivate din limba română se scriu într-un cuvânt. Prin urmare, se va scrie corect: interregional.

DE ȚINUT MİNTE...

Cunoscutul artist Jerry Seinfel, născut într-o familie de evrei; tatăl său, Kálmán, era originar din Ungaria, spunea nu demult:

- „Oamenii care citesc tabloide merită să fie mințiți”;
- „O librărie este una dintre puținele dovezi pe care le avem că oamenii încă gândesc”;
- „Spun unii că e mai bine să faci dragoste decât război, dar dacă aveți chef de amândouă, căsătoriți-vă”;

- „Oamenilor nu le pasă ce e la TV. Le pasă doar ce altceva e la TV”;
- „Tot văd la televizor reclame la detergenți care curăță petele de sânge. Când ți-ai pătat tricoul cu sânge, nu cred că spălarea lui e prima ta problemă”;
- „Am compilat o carte din Internet. E o carte de citate atribuite la persoane greșite”.

Dacă credeți că Jerry Seinfel se înșeală, mai citiți o dată.

PAGINĂ REALIZATĂ DE RAMONA MIHET

AȘ MAI UREA SĂ FAC ȘI ASTĂZI AȘA CEVA, DAR NU MAI POT

Reiterez și în această ediție convingerea lui Vasile Todî, că reamintirea dialogurilor cu acei oameni plecați dintre noi nu poate fi decât corectă și plăcută cititorilor, astfel că încerc în această pagină o serie de restituiri ale memoriei, a unor mărturii netrucate, aproape necunoscute publicului cititor de azi, realizate de un intervievator de excepție: Adrian Păunescu. Mărturisiri de demult, mărturisiri uitate într-o literatură document.

(R.F.)

Acceptați să stăm puțin de vorbă?

Da. De ce n-aș face-o?

Atunci încep să notez.

O, nu, nu sunt eu omul interviurilor. Vreau să spun că nu sunt omul căruia să i se ia un interviu. Eu luam interviuri pe vremuri, când făceam presă.

Unde le tipăreați?

Oriunde, numai la „Universul” – nu. Am citit interviurile dumitale. Văd cum întreb. Și n-aș vrea să mă încurc.

Lăsați-mă să vă întreb!

Cine știe ce-o să mă întreb? O să mă întreb unde stau. N-am ceva deosebit de spus. M-am mai vindecat. Sunt mai liniștit. Lucrez cât pot. M-a anunțat Șora că vrea să-mi scoată o ediție întreagă de poezii, proză și teatru, pe la începutul anului 1970.

Domnule Stelaru, cum arată literatura română de astăzi, în raport cu literatura de-acum 10 ani?

În perioada aceea am făcut două basme în care, cum să-ți spun, mă refugiasem. Nu-mi convenea. Luna asta este luna însământărilor, mi se spunea. Luna viitoare, tot așa. S-a întâmplat o dată să fiu la Constanța. Nu știu ce mi-a venit și am scris versuri pentru Podul Prieteniei. Dar cei de la „Viața românească” mi-au spus că n-am nimerit-o bine, că Podul Prieteniei mai fusese cântat în versuri, în revista lor.

Vă întreb despre literatura română de astăzi.

Îmi place, în primul rând, că există această libertate spirituală, că poetul poate să-și dea toată energia. Nu-mi plac săriturile peste cal. Aud unele izvoare tulburi. Aud de niște curajoși care nu sunt chiar așa de curajoși, sunt niște curajoși de cocean, niște curajoși de papură, care-și spun onirici...

I-ați citit?

Da, m-am uitat la ce scriu. Interesant e todeauna că aurul greu dintr-un manuscris rămâne în sita supremă. Nu-mi plac ciurucurile, nu-mi plac săriturile peste cal.

Sunt surprins. Istoria literară spune că și dumneavoastră ați sărit de-atâtea ori peste cal.

Lasă că și matale ai văzut prin revistele de provincie săriturile peste cal de astăzi. Citesc tot. Mă intrigă nechemati. E vorba, domne, de niște făcături. Unii umblă la poezie fără chemare. Merg la suprarealism fără să simtă ceva înăuntru. Ca și la sculptură – Moore, de pildă – ca să ajungi la formele neobișnuite trebuie întâi să știi să faci chipuri normale. Trebuie să așezi nasul, urechea.

Vi se pare că tinerii, despre care vorbiți, nu știu asta?

Ce să-ți mai spun? Ei n-au trecut prin filiera versului simplu, ci au pornit-o de-a dreptul cu versuri aritmice. Simplitatea-i o școală. Toți marii poeți au străbătut întâi drumurile simple. Whitman, Breton...

Ați mers pe aceste drumuri simple? Noi nu vă cunoaștem ca pe un poet al drumurilor foarte clare. Vă știm – așa cum și cred că sunteți – ca pe un inovator, ca pe un aducător al noului.

Da, am mers pe drumurile simple. Aveam 16 ani. Am luat banii cu care trebuia să-mi plătesc cantina, și i-am dat la tipografie ca să-mi scot un volum numit „Melancolie”, volum în care scriam după modelul lui Eminescu. A urmat volumul „Abracadabra”.

O, ce simplu, o, ce drumuri simple!

Eram puști. Tipograful mi-a pus poza pe copertă. M-am văzut în fotografie. De curând. Ce tânăr eram pe-atunci! Am mai scos două plachete, tot clasice, versuri cantabile. Apoi, am început, fără să-mi dau seama, în volumul „Preamărirea durerii”, să scriu versuri albe.

Fără să vă dați seama?

Da, fără să-mi dau seama. N-am vrut să scriu versuri albe. S-a întâmplat.

Ce citeați pe atunci?

Îi citeam pe clasiți. Cumpăram de la anicariat tot ce nu aveam. Odată, mi-am vândut vesta și mi-am cumpărat „Cei șapte stâlpi ai înțelepciunii”.

Apropo de înțelepciune. Ea apare atât de târziu, dacă ne gândim că, în tinerețe, ați făcut atâtea gesturi teribile. Dar să începem cu începutul. Ați fost o generație, domnule Dimitrie Stelaru? Ați pornit ca o generație?

Da, am plecat mai mulți: Ștefan Stănescu, care a murit, Ioan Ronda, care a dispărut definitiv, Constantin Almăjean, care a dispărut în război, eu. După asta a venit Tonegaru și alții.

Geo Dumitrescu a apărut mai târziu?

La început ei erau altceva decât noi. Erau un fel de club: Geo Dumitrescu, Ovidiu Rîureanu, Marin Sîrbulescu. Odată, au venit la mine și m-au invitat la Sîrbulescu să-mi citească.

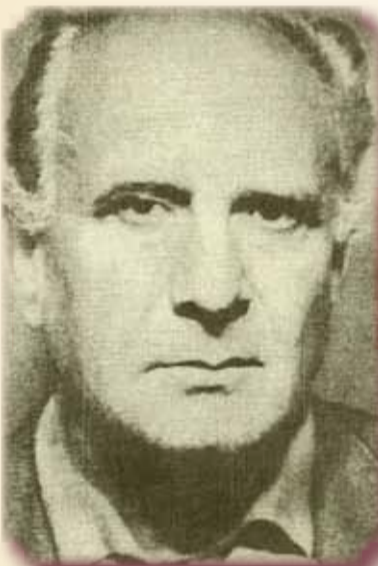
Erau foarte tineri, nu? Vroiau să vă citească versuri de-ale lor dumneavoastră, așa cum unii dintre noi vrem sau am vrut să le citim domniilor-lor astăzi.

Mi-eara lehamite, să-ți spun sincer. Ce să fac, cum să scap? Bine, îmi citiți, dar dacă-mi dați cireșe.

Un lucru destul de simplu!

De obicei e un lucru simplu. Dar se întâmpla iarna, când nu sunt cireșe.

Uneori nouă, celor de azi, acele vremuri ni se par într-atât de legendare încât credem că pe-atunci erau și cireșe iarna.

Mi-au citit, dar nu știu dacă mi-au dat și cireșe. Pe urmă, știu sigur că am mers și am băut niște „verde”.

DIMITRIE STELARU

Altădată am plecat cu Miron Radu Paraschivescu să bem „verde”, dar el n-a băut. Dar de ce mă gândeam la Miron Radu

Paraschivescu? Aha! Pentru că înainte de noi, apăruse un trio perfect: Jebeleanu, Cicerone, Boureanu. Iar după mine – Geo Dumitrescu cu grupul lui. Îmi plăcea acest grup. Am și colaborat la „Albatrosul” lor. Prin ceea ce am publicat acolo, am contribuit la interzicerea revistei.

Dar oamenii cu care ați pornit?

Ei s-au pierdut.

Cine vi se pare că a avut talent adevărat dintre ei?

Ștefan Stănescu, Tonegaru. Tonegaru era un tip înalt ca o prăjină. Avea lulea. Și el a pornit tot de la lucruri simple. Prea simple. Când mi-a arătat prima oară versuri de-ale lui, m-am cam enervat. „Începe și tu cu ceva nou!” Și i-am dat câțiva suprarealiști, să-i citească. „Du-te acasă, citește toată noaptea și pe urmă scrie. Te-aștept dimineață!” Așa a făcut. A venit cu niște poezii cu o pisică moartă într-un tramvai și nu mai știu ce. După 2-3 săptămâni, când mi s-a părut că e gata, l-am dus la Lovinescu. A citit și a avut succes. Era destul de trăsnit. Taică-său trebuia să transporte odată în Turcia o corabie cu oi. Pe drum bătrânul Tonegaru, ce i-o fi dat prin cap, a tuns oile și le-a dus la negustor tunse. Negustorul – cum e și normal – n-a vrut să le ia. Și l-a dat în judecată. Dar procesul, ca toate procesele, s-a târăganat. Și când au venit judecătorii să constate faptul, lâna crescuse pe oi. Altădată, Tonegaru, bătrânul, s-a întors din Africa, aducând cu el, de la un șef de trib de-a-colo, niște urechi de negri. Când Constantin Tonegaru a citit prima oară versuri, în cenaclul lui Lovinescu, înainte de a începe să citească a scos din buzunar o ureche mumificată și i-a aruncat-o pe masă lui Lovinescu. „Ce-i asta?” a zis Lovinescu. „Ce să fie?” i-a răspuns Tonegaru. „O ureche”. A citit; a plăcut. A rămas lipit de cenaclu. Streinu i-a dat o slujbă. A scos, pe urmă,

volumul „Plantații”. La început se numea „Plantații de cuie”. I-am spus: „Dă-le dracului de cuie”. A, dar de unde plecasem? De la faptul că am început-o cu toții de la clanță. De la cal. Nu se poate merge direct călare.

Vă considerați un poet al nopții?

Da. Cam. Pentru că noaptea umblu, pentru că noaptea umblu cu stiloul, cu hârtia. Atunci e liniște supremă. Atunci se poate face câte ceva. Ziua – nu!

Citiți poezia de azi? Cine vă interesează?

Îmi plac Nichita Stănescu, Cezar Baltag, ca să nu mai vorbesc de Adrian Păunescu, cel cu care stau de vorbă. Caut să am acasă tot ce apare. Încerc – cât pot – să-mi intre în inimă tot ce e bun.

Cum considerați dumneavoastră cartea de versuri a lui Dimitrie Stelaru «Mare incognitum»?

O etapă. Poate e etapa de finis.

Câte nopți albe ați făcut?

Noapte de noapte. Poate că de asta, astăzi, nu mai pot să dorm.

Dacă ar fi să debutați acum, ați merge pe același drum? Ați avea ceva să reproșați drumului pe care ați mers?

Aș merge pe același drum. Eu mi-am făcut o cetate. Am grădinile mele. Mi-am făcut o cetate din care n-aș vrea să plec. Dar am și o vestală neagră acolo, în cetatea mea, o vestală neagră care se numește Moartea.

Vă place muzica?

Sigur că da.

Ați făcut multe gesturi teribile. Foarte multe gesturi teribile. De ce le-ați făcut?

Din cauza tâmpiilor dimprejur, din pricina proștilor pământului.

Care este cel mai grozav dintre toate gesturile dumneavoastră teribile?

Să mă gândesc!

Câți ani aveți acum?

51.

Sunteți din Turnu-Măgurele?

Fii serios cu întrebările astea! Sunt din țara asta. Nu contează din ce oraș sunt. Dacă eram din Iași, conta. Pe când orașele mici, oricare ar fi, nu influențează pe cei care se nasc în ele fiindcă n-au tardiițe. Sunt la fel cam toate.

Cine v-a numit Dimitrie Stelaru?

Am auzit pe mulți, în ultima vreme, că ei m-au numit așa. Adevărul e următorul. Eu iscăleam „Orfanul”. Jebeleanu mi-a spus odată: „Cum iscălești tu Orfanul, când tu ești stelar?” Și Stelaru mi-a rămas numele.

Vă rugăm să ne spuneți care este gestul, între toate, cel mai teribil? V-ați adus aminte?

Da. Am să-ți spun. Mi-am anunțat odată moartea la ziar. La ziarul „Semnalul”. S-a dus Almăjeanu și a spus că sunt rece. Rece? Au zis cei de la „Semnalul”. Da, rece, a răspuns Almăjeanu. Mort! Și presa a început să anunțe moartea poetului Dimitrie Stelaru care, ca și atâția alții, din pricina condițiilor ș.a.m.d. a murit. Ba încă și tipii care-mi erau dușmani au început să mă laude, în articole mari, calde, după anunțarea știrii că am murit.

Cum v-a venit ideea să anunțați opinia publică de propria dumneavoastră moarte?

Voiam să-mi bat joc. Aveam o poftă nebună să-mi bat joc. O săptămână a urlat presa. Și când eram pe cale de dispariție, din comentariile presei, am apărut pe stardă. M-a văzut Emil Botta și s-a făcut alb. Credea că sunt stafie. Nu-ți mai spun că toți credeau că sunt stafie. După aia, presa a început să urle: „De ce a murit și a înviat Dimitrie Stelaru”. Mi se pare că și Geo Dumitrescu a scris un articol mare pe chestia asta.

Ați avut deci cinismul, v-ați creat deci șansa unică, de a gusta din gloria postumă. Ați savurat – lucrul atât de rar – cuvintele care s-au spus în onoarea unui poet despre care se credea că a murit.

Aș mai vrea să fac și astăzi așa ceva, dar nu mai pot.

INTERVIU REALIZAT DE
ADRIAN PĂUNESCU

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN